

Pučke (osnovne) škole u Istri

sa srpsko-hrvatskim i slovenačkim nastavnim jezikom. — Stanje u škol. god. 1924/25.

u dom Tvoj, Gospodine» kod drugoga, a kod trećega napokon «Otvorite vrata, jer je Gospodin s nama». Poslije Pape učini to i onaj kardinal, koji je ranije stajao uz njega te mu izručio kladivac, a zatim se Papa povraća na prijestolje i moli razne, propisane molitve. Za molitve zapjevaju papinski pjevači psalam 99., koji počima riječima: «Jubilate Deo» (Radujte se Gospodu). Nato starnu zidari brže bolje rušiti «sveta vrata» što je moguće tise, a neki svećenici, ispovjednici u crkvi sv. Petra, operu blagoslovljenom vodom prag i do-vratnika. A kad je sve to gotovo, dodje Papa i klekne na prag «svetih vrata», te držeći u jednoj ruci križ, a u drugoj voštanicu, zapjeva «Te Deum» («Tebe Boga hvalimo»), što pjevači odmah nastave. Sada ustane papa i stupi preko praga prvi u crkvu, a svi ostali za njim, ljubeći do-vratnike «sv. vrata». U taj čas zavone sva zvona u gradu Rimu. Nakon ulaska u crkvu, poreda se ponovno procesija i podje u kapelu presv. Sakramenta, u kojoj je ta-kođer izloženo Presveto Tijelo. Dok se Papa sa svom svojom pratnjom tu molio, otvorile se sva vrata Petrove crkve i tada mahom svakojako općinstvo, što bijaše sakupljeno u predvorju, i u taj čas napuni se sav donji dio crkve ljudstvom. Napokon izadje procesija iz kapele presv. Sakramenta i podje sredinom crkve. Tu se Papa zaustavi i podijeli sakupljenim vjernicima svečani papinski blagoslov, a nakon toga procesija se udalji iz crkve i povraći u vatikansku palaču, odakle je bila i došla.

Dok papa na svečani način otvara «sveta vrata», dotle u isto vrijeme otvaraju po istom obredu kardinali «sveta vrata» u drugim trim crkvama. U crkvi sv. Pavla, sv. Ivana u Lateranu i S. Maria Maggioro.

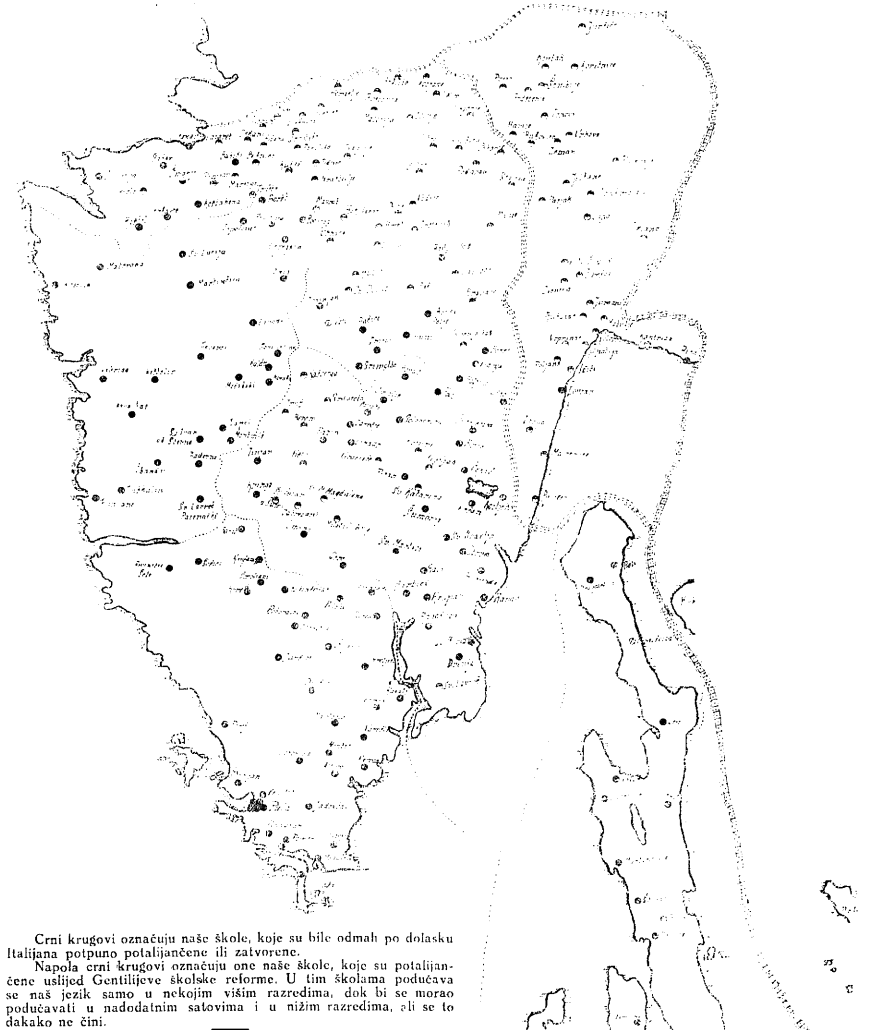
Blagodati svete, jubilarne godine.

Kako već spomenusmo, sveta ili jubilarna godina u novom zavjetu je ono sveto vrijeme, kad Papa dijeli svim vjernicima svečani i obilati oprost svih grijeha uz uvjet, da se ovrše propisana dobra djela, a ispovjednicima daje osobite povlastice, da mogu odriješavati i od pridržanih gri-jeha i od crkvenih kazni, te zamjenjivati mnoge zavjete.

Tu smo u kratko opisali jubilarne svečanosti i u starom i u novom zavjetu. U starom su zavjetu jubilarne svečanosti imale više ili manje socijalne i slobodarske blagodati, a u novom duševne.

Danas sav kršćanski svijet želi, da po-stane dionikom svih onih blagodati, što ih pruža sveta, jubilarna godina. Toj želji vascijeloga kršćanskog svijeta pridružuje-mo se i mi istarski Jugoslaveni. Samo se bojimo, da nama ne će biti dana moguć-nost, da i mi svečano i radno proslavimo tu svetu, jubilarnu godinu. Naša srca ostaj-e u u budućoj svetoj godini rastuzena. Tuda će nam sila i nadalje gaziti po našim pravima: protuzakonito tjerati naš mate-rinski jezik iz crkava, škola i drugih ura-da, proganjati naše najbolje svećenike, učitelje i druge ljude te raditi oko posve-mašnjeg upropaštenja našega naroda.

U interesu katoličke crkve, a tako i u interesu samih vjernika, želimo, da se ta naša bojazan ne ispuni. Zato već danas molimo više crkvene faktore, kojima je uistini stalo do obraćenja grijesnika i do svečane proslave svete godine, da uloze sve svoje sile oko toga, da se naš položaj barem u crkvenom pogledu poboljša, naime, da se prestane sa progonoštvom našega svećenstva i tjeranjem našega jezika iz hrama božjega, eđa i našem narodu bude omogućen pristup k svetim obredima u ovoj svetoj i jubilarnoj godini!

Crni krugovi označuju naše škole, koje su bile odmah po dolasku Italijana potpuno potalijancene ili zatvorene.

Napola crni krugovi označuju one naše škole, koje su potalijan-cene uslijed Gentilijeve školske reforme. U tim školama podučava se naš jezik samo u nekim višim razredima, dok bi se morao podučavati u nadodatnim satovima i u nižim razredima, ali se to dakako ne čini.

Ova nam slika prikazuje Istru u onim granicama, kako je to bio razdjelio kr. dekret od 1811. 1923. br. 53. Danas su tu dvije pokrajine: pučjska i riječka (istarska i kvamerska). Prikazano je školsko stanje onih krajeva, koji po administrativnoj razdjelbi političkog društva Edinosti u Trstu pripadaju odboru za Istru.

Na prvi pogled nam jasno upada u oči sistematski način uništava-nja naših škola. — U kotarima Lošinj (otoci), Pula i Poreč nema više nijedne naše škole. A bilo ih je 79. Uništili su dakle najprije južne i zapadne krajeve, a odavle se sistematski povlaćuju prema sjevernoj granici.

Neka je i ova slika na diku razvikanke kulture i velikodušnog postupanja prema nama. Naši ljudi neć pak vide što je naše i što nama pripada, a filozof Gentile nek ovu fotografiju unese u crni album rezultata školske reforme na najzdravijim pedagoškim principima.

Meminisse quondam juvabit!

PODLISTAK

Ernest Radetić:

Naša majstrovica

(Pripovijest iz istarskog narodnog života u po-reckom dijalektu).

I.

Justo smo bili zmoliti očenasi i stili se raz-lačati, kako tiči, iz škole, kad nam najednaho-reće stari majstar.

Dica, sutra da ste mi svi došli u školu čisti, umiveni, počesani i zakrpani, i unin drugič, eđa vam ustaje doma, recite, neka dođu. Dođi će nova majstrovica, pak bin stija, da vas ja sve pokazem, da vidi koliko vas je.

Mi smo se počeli mirz sobon gledati i stu-piti. Po školi se je rasirija neki mrmor, kako da se je zarolija čila trumba čel.

«Majstrovica? Kalkvo je to jopela blago? Ča da će nan još i jena ženska dođi diti sredi-će? Ki je kad čuja, da vade i majstrovice? Od kad je svita i vika u našen selu je vaik va-dija škola majstari! Pak di bi jena ženska zna-la kako jedan muški; pitali smo jedan drugo-ga i raspripovidali se sve belje na glas, dokle se ni umiša majstari i zagrušili su se. «Kalkvo, a mi smo vred umiši i tisti se kako mišji.»

A školde će doj?.. zapita je Nacio, ki je bija najstariji, pak je ima najveć kuraja.

«Iz Hrvackoga, nutra iz Zagreba», odgovorija je majstari, a mi smo svi samo zihnuili: iz Za-greba?!

To je bilo jeno malo prevč za naše male glavicke, koje nisu mogle verovati, da bi neki moga doj vaije s Hrvackoga u naše selo. Mi smo vaik perali, da majestri moru biti samo Kastavci.

Kad nan je majstari oprta vrata i mi smo kako kakova velika voda — rinuli van, razbi-žali smo se vred svaki svojem domu, da povimo tu veliku novu. Finta zgrotali se smo uti dan zabili.

Potle podne san pošva vred h Naciovem ocu, ki je ima makinju za striči i on me je ustriedo do koše, da mi se je sva glava svitila, kako nakon staron fratru s Pazina, eđa bi hozeva nišen pop pomoći mašili.

Sutradan je došlo toliko dice u školu, da ni bilo mista, janko kamo da se svi sidu. Došli su finta uni, eđa nisu nikad hozevali, a mali Be-po je dovejia i sojga maloga brata od pet lit, eđa ni još nikada bija u školi. Bože mi, kako je ni mali zika po školi! Stari majstari se je bija ubrija, seta se po školi i svako to malo gleda na voko, eđa bi reć da još ni pošte. Kad je pak čuja trumbetu starega Blaža pošina s Pazina, koji je vozeva delencu? u dvimi konji, zašta je vred iz škole i pošva prid pošta. Skin je on za-

«Delenca — diljansca, kočija za prevoz putnika i pošte. Danas ju nadonještaju putni-čki automobili.

ša mi smo svi zletili na vokna i gledali van, da vidimo tu majstrovicu, eđa je imala doj. Za kratko vrime vidili smo, di gre nika mlada bli-da gospodčina z našin starin majstaron profi škole.

Ča to da je ta nova majstrovica?.. smijali smo se i sili vred svaki u svoj banak.

«Benj, ta me ne će tučti, je reka Marko Svi-kov.

Čuli smo korke prid vrati i stali tiho.

Najednaho se oprta vrata, mi skočimo svi na nože, kako da nas je neki odzava uboja z jglon i zagrimo, kako s puške.

Fafien Isus i Marija!

Majstrovica se je prenula i stala jeno malo na vrati, a najkad se nesunje, pojde dalje do stolice i vrže na nju miku torbicu. Majstari nan je reka neka sidemo i mi smo sili.

Potle nas je pitala, kako se zove, u kojen razredu smo — poli nas su svi razredi bili u jenoi kamar — eli ča znamo i druge stvari, a mi smo se samo ustajali, odgovarali i nazad se sili. Da ni bilo starega majstara himo se bili smijali, ma njega smo imali vaik strah, pak se nismo ufali.

Prvi dan, da pravo rečen, ni nas nova ma-istrovica ni pjezala. To je bila nika mala, bli-da gospodčina e bilima rukicama, a predikala je na tanko, kako dite. Nan, eđa smo bili na-vadni na velike majestrove moštace, na debeli njihov glas i veliku šibu u kosovatih rukah, s kojim se je vaik šeta po školi i čvrknija sad i lože, sad unega, se je peralo, da ona ni ne

more niš vaditi. Ki će je čuti, kad mi takamo skripati z banki i ubraćati se? Komće uni naj-prvi.

Inveće kako smo se privarili. Kad bi počela pripovidati bili smo tako tihi, da se je i muhu čulo. A predikala je tako lipo, tako milo, da himo je bili slušati priz jisti i piti čija hojži dan. Od unega dana bila je škola vaik puna. Mate z Bonaci, bi doša rano na zornicu i čeka bi prid školon sve do osam ur. Jenu unu prije škole bili smo jur svi na kupu.

Najveselije bi nam pripovidalo o svojem do-ma. Mi nismo nikako mogli razumiti, da i tamo daleko na Hrvackom predikaju ljudi kako i mi. Ter samo ko bis pošva u Poreč, Pulu ali Trst, nisi čula naše beside, a ona je došla bogzna školde i predikala justo po našu. Uno eđa bi nan rekla «dečki namisto dica» — klupa — namisto banak i knjiža — namisto libers — to smo se valje navadili. A ona je gorila justo onako, kako je bilo stampano u libru.

Pripovidala nam je i pripovidala — — — Kad smo se mi štupili, kako to da tamo gori ljudi predikaju kako i mi, a vode jur u Poreču ne, rekla nam je jeno dvi tri beside o našen narodu.

Naseđa je naroda ne na stoline, ni na milja-re, gorila bi ona ni na milijune; nas je na stoline i stoline milijuni. Da se vrzemo hojži zgoru proti Učki, pak dalje i dalje na une kraje, hodli himo miscece i miscece, litja i litja i nikad ne himo došli na kraj naše zemlje, i svaderi himo mogli pridikati po našu i svi bi

DOPISI

IZ RIJEKE.

Bošak povisnicar. — Hozana Zanellati — Ki kasno pride... — Parjati

Do sada su samo dva tri mlađa razreda ona grila znala, da ja pitam jednim opozivu historiku na Rijeku. Ne će te biti povjest, ba ostie je ona naslućivati i drugih mojih historičkih kolega...

Već sam pisati došao do Bažica 1918. i upravo završio pogledati u Zanelli to kome je sve dakako bilo i prije savršeno. Ovdje domosni samo nekoliko dana prije nego što je došlo, da vidite, kako ja bratim i historijom megr rodjenoga grada.

„Peti decembra, 1918. uoči Nikolajev Rijeke svi crkve i trojeri od prepnete radoznalosti. Sve će se biti strahu donijeti Sv. Nikolajev i ovaj put imati svoje obredne nastupe...

Sutradan Rijeke je sva osvanula u zastavama. Poslije ponoći u gradu je postojalo sve življenje. Sve se je rasulo u okupljaju i jedva čekalo da vidi Zanella koji je kao su ova nastupa...

U dva i po sata poslije ponoći krenuo je put Mlake slijedi kortezu s glazbom na čelu. Suma završava, brzo bliži ljudi, a provozar se nećidim. Fu... rekao bi Marija Teresija dolaziti.

Na Mlaku, pred Cecilinovom, bila već okupljeno do 30.000 ljudi raznih spolova. Svi su bili veseli, a najviše učeni pučolji i srednjih škola, koji su u redovima neprestano pjevali patriotske pjesme...

Ona 2 i po stigli se prve stajefete, koje su imale da će Zanella stići u dva sata. Narod bivalo sve više i više, a sve se je klicalo, da se sve trusilo. Oko pet sati stajefete, koja javlja, da će za čas stići Zanella u automobilu. S njime da je i sindako Rošo. Opet pjesme, klicanje, i nadimanje junačkih provozara.

Zanella malo zatim oti u automobilu, gdje je udr strane Zameta, oti Zanella... Auto stane, a sav onaj golemi ljudski talas nadgruči k njemu i malo je ga nije udavilo. Sve se ruke pružale k njemu, sve se grla stapala u gramoj gmljavinu. Viza Zanella, koji je hito da vidi neglasnjiv riječkog vodnika, neki stari Fiumanci, a pjeza mu bilo i grla i cijlivanj i plucu oči ganuća. Commozione!

Ona je naprijet stupio — za te li tko? Stari Grošić. — predsjednik Consiglio Nazionale. Grošić bura entuzijazma pometio stišala, stari Grošić započeo svoj govor. Treba reći, da je riječkog neredu, iznio, kako su svi strepli za njegov život, kako ga uzue u vojniku istaknu, kako ga je onom vojni sud osudio bito na smrt, pošto je bio prebježno u Rusiju, navode zastupke, što ih je imao za italijanstvo Rijeke, spomena njegovo ostru pre, kojim je lupao rukom kukavice, a zatim je u jednom trenutku završio: „Zašto samto nome di Fiume italiana in Ti ba o o frazelo e l'abbie curo per tutti i concittadini che l'aspettano... vici! Evviva Zanella!

Svijet da poludi, a i Zanella bilo je, ili je barem izgledao — vrlo tronut. Zalvano je je nekako riječi, zahvalio Ki ceane, kop da su se vrlo dubro držali i proporciju, da budu svi slonzi u interesu zajedničke stvari...

Jedna djevojčica predala mu je lovor vijenac i deklarovala pjesniku, koja se svršila s i Julija o Morlet. Opet klicanje. Ona e Zanella u posedu galarije iz automobila i da se ukrcu u autobus. Cionoglu Nazimova, koji su kojim smjestio i stari Grošić i Rošo. Uto prišlo svi svjetlana, isprepane konje i nekoliko mladićki privlaci za rudo i stana vuci koda uz silan pljask moštava.

Novi Petarčić. — zlatave. Klicanje. Prokazari. Sve se u to vrijeme i predio se zaljavo. Kortez stane na Adlonovu ulicu. Zameta i ide u Hotel Lloyd, i malo zatim puče se na prozoru, prozuvati i zahvaljiv svjedkom i onima se povuce. Malo zatim otišao je sa Sinigerali govoriti, gdje ga je sredinom dočeo kao general govoriti, izvazao ga pred i jejunama valuzoro concittadini.

Tim! Tim! — Ona se svijet razlazio, i to se zbava svršilo. To je bio: Hozana sima Zanellati... Doci e megozav: Propri gal — ali u tome u svoje riječi.

Jedno stari Sv. Nikolajev 1918. Rijeke je s gradskom radu izavladala svoje svi epetice prazne. Zanella je, istina, šest dana zatim, u velikoj skupštini u Penier kazaio medju ostalim, da su u Italiji svi za anekskiu, salvo paktone, e concezione affetta da moribus seneca potera ne mali sara... to je gromoglav i nije nora eca ne mali sara... to je gromoglav i nije nora eca ne mali sara...

Viva Zanella! Viva Fiume italiana! — a sve to u svrhu anekskije. — To su gole činjenice, što sem ih ja iznio u jednom poglavlju moje monumentalne „Riječke povjesti... Ali to, što sam, i do sada pripovijedao, nije nikakva mudrost, to je svaki i sam mogao da vidi i čuje. Ali sad dolazi ono specijalno moje, onaj moj specijalni mikroskop, kojim ja već davno gledam u duše mnogih sugradjana.

Hi!ep je bio onaj sastanak staroga Grošića sa Cecilinom pred 10 godina. Cecilino je govorio i jedan i drugi. Ali smola je u tome, da baš ono, što su oni govorili, nije bilo glavno. Glavno je bilo tek ono, što su imi dvojica u onaj čas — mislili. Izveći van to, što su oni u onaj čas mislili, to je historija, sve drugo je, kako bi Fiume Jazek rekao, da je živ: — Smaćenje saluti!

Sto je mislio stari kirurg u onom svjećanom času? On je mislio, na kakav e čudovotni način zasio on, čovjek iz Dračuga, na stolicu predsjednika Nacionalnoga Konzilija, na vijećnu onu masu ljudi pobosao se, da hi se sa stolica mogao pod njim predmatati na korist ovoga Zari.

I dok je govorio ona lijepe riječi, i sebi je mislio: Koji te dijavo nosi ovamo! Zar ne bi bolje bilo, da si otegnuo puke tamo u Rusiji ili jednog u Sibiriji. — a Zanella i to je u onom času mislio, kako je „glorija“ jedna lijepa stvar, ali i kako se od same glorie — ne može da živi. On je prije par godina bio na Rijeku sve i sva, a danas? Danas je on jedno malo čudo, koje će potrajati tri dana, pa nekome ništa. Dok je slušao Grošića, on je s velikom gorčom u duši razmišljao, kako je nekada u onom starom nosio: ebi! tardi vime, malo allobgia! — ili kako bi se hrvatski reklo: ki zadnji pride, zadnji melje! — On je došao posljednji ali nema više, što da melje. Sva su bolja mjesta zapriježena: drugi imadu lire, a on samo — gloriu! —

Zanella je bio nesrećan idealista, ali je jako. Mice mogao da proguta ovakvo nezahvalnost, pa je učinio ono, što je učinio. — Vi ste

mi ju frakali, govorio je on u sebi, dok su ga slavili, i sad cu ja vama. I frakali, pa i njima — sebi.

Sudbina Rijeke i njezinih gradjana. Mi uvijek mislimo, da nekome nešto irakujemo, pa kad tamo frakaju nama drugi. Piove — governo ladro!

Dok sam kao historičar upravo neumojlv prema moju rodnomu gradu, kao privatni Riječanec osnem u srcu bol, za svakom riječkom zvijezdom, koji je ili zapula, kao na priliku Zanella di koja se nagluna k zapadu, kao Nino, Rošo i toliki drugi. Nestaje nas, propadamo i vjetar nas raznosi — come le foglie... Sve Riječanima govori, kao što kolektor „Jura“ i Frantina — govori o brontusaurima i drugim izumirućim slonovima.

Drumovi će poželel Recana. — A Recana — gdje biti ne će... —

Melanholično je sve ovo. Sva sreća te tu blagdanu blizu, a svi, rudjeni Riječanin ima tu dobro svojstvo, da kod izabrana i obilna jela zaborevri na sve svoje teške jade. Što je je pak do zve probave, ne bude nas strah, e je kao kod Vedelta — piše, laštiti monovo organizaciju u to će reći, da ni purg, nje daleko. — U to ime: Čestit vam Božić!

IZ SOCERGE.

Svojedobno nas je razveselila vijest, kad smo čuli, da je italijanska vlada izdala zakon, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno začuđeni, kad smo saznali, koliko država, učitelj da napomenutoj zakonu, koji je napisao, da će se, ako djeca moći učiti u materinim jeziku, u našim polučekim školskim godine privući. Od političkog društva „Edino“ nam je samo tiskenice za prijavu školske djece. Mi smo te tiskenice odmah ispunili i predali svojemu dijelu, da ih izruče školskoj upravi. Ostali smo silno zač

Moje negdašnje zornice

U mojoj selu nije bila škola, zato me majka, tek što sam na osmo sestri gradu, otppravila u grad, k mojoj staroj babi, gdje sam se imao razdrijeti sve do dvadesete godine, naime do navršenog šestog razreda.

Škole nisam rad polazio, no zato me je češće bilo vidjeti u crkvi, gdje bih kod žužbe Božje pomagao najprije kao pjevač, a kasnije kao glavni otpjevač. Bila je to velika čast, o koju se mnogi otimahu, a zapala bi najčešće samo onoga, koji bijaše u milo-ti zvonara - Mojičica. Ja sam iz svih sila nastojao, da mu udijem u volju, malo umiljavajući mu se, a malo i pazeći da budem odmah skokom, gdje je on bio okolo. Sve to bi me iznadila bila pomoglo, kad ne bi moja dobra baba bila prigodotvora vriednotne zvanaru nekakav takamak, i pomenu tog čudotvornog ličeka riješila ga nekakve ljute boljčine u kostima. I tako — malo ovako, malo onako — ja sam vam ubrzo postao Mojičev ljubimac, i gotovo nije bilo dana, da nisam bio odjevan u koticu.

Drugovi — kao drugovi — bili su, dakako, živni na mene, i neprestano mi bacali klipove pod noge, no ja ih se nisam plašio. Ja sam upravo ljubomorno čuvao svoje mjesto kod žrtvenika, pa sam zbog toga budno pazio, da ne izstanem od mise i da ne zakasnim u crkvi.

Mislim, da će sada biti svakome razumljiva zabrinutost, koja bi me obuzela, kad bi naš župnik prve nedjelje adventa najvjestio poboznome svijetu, da će iduće sedmice služiti zornice i to svakoga dne u šest sati jutro.

— Majčice Božja! — kliknuo bih... šest sati jutro! Ta upravo u to doba postojela je nekako najtoplija i najugodnija, dok je vani studeno i ružno! Kako ću ja u šest sati iz postelje!

— Bože dragi! — čudio sam se ja u sebi, zašto se to blažene Zornice ne služu malo kasnije, recimo okolo osam ili devet sati! Ne, nego u šest!...

I sve bi još nekako išlo, kad ne bi oni "drug" vrebali na moje mjesto kod žrtvenika. Spavao bih spokojno naprijed, pa nikne nista. A ovako? — Izostanem li samo jedamput — gotovo je: oni "drug" na moje mjesto, i ja sam u jedan dan izguran, propao.

I tako nije bilo druge, nego kumiti i zaklinjati staru nonu, da me ujutro za doba probudi.

— Za Boga, nona, da ne biste kako zabavili!

— Ala me skrabaj mi tu, lenobo ni jedan!... Koliko sam se puta zavjerala, da to nikada više ne zovem. Svi kanuni ne bi kadri bili, da te probude, nekmo li ja, slaba starica...

— Ali, nona — vjerujte, sjutra će odmah skočiti, čim me probudite. Hoću, nono, hoću... Ne dao Bog da zakasnim... Znače župnik bi se silno ljutio, a i Mojičice. Zamislite: da ja ne dodjem, odmah bi se našao drugi, koji bi "otpjevao" nisu, a to bila velika sramota — svi bi mi se smijali i rugali. Zato — molim vas — i vidjet ćete, kako ću skočiti... Čim rignete: Ala stani, — ja ću već biti na nogama!

— Poznam ja tu tvoju pjesmu... U vece kv, a ujutro seprlja. Zovi ga, ovako, zovi onako — od njega nikada ne gasi.

— Da, ali sjutra — zaharavite! — govori bio noć, nono! Ne zaharavite! — govori bio se na stoku i prebrala rubim prstima brotnice šapatujući uz to tiho: Oče naš i Zdrave Marije.

— Malo zatim usnuo bih tvrdo.

— Galiote! — Huncute! — Ustanite!... Već ozvanja, a ti još sklepaš oči... Vidiš ga... i opet! Sram te bilo! Ala, živo! Jesi li čuo? — budila me dobra starica, a ja bih tek na čas rasklopio oči, zjivnuo se, protegnuo se, no ni da je me makao s kreveta. Kao da me neko uza me prikovao.

— Ala stani!... zakasnit ćeš — nestripivo će baba. Potresla bi me za nos, ali sve uzalud.

— Vela je te, hoćeš li, ne ćeš li! — Ja ne ću radi tebe da gubim misu! — Ja idem, a ti ostani.

— Nato bih se i ja oglasio, ali tiho, lijeno, jedva čujno:

— Nona — još čas — još samo jedan hipić... — Za zar ne čuješ, da je zvono već ekrenulo? — lupila bi ona malo nagnu o tle ušini oči znak, da je već počela da pjeva. Ima ih, ljudi. No dobro — ti ostani... — Ja ću biti kod te, hoćeš li, ali sam se živo moje misu. Nisam skočio, bilo sam na krevet, protegnuo, zjivnuo, posadio se na krevet, protrljao oči pa onako smrknut, sitnašit protrljao oči pa onako smrknut, sitnašit usana. Oborene glave spustio se s kreveta u advenno se.

I sve to šuteći kao riba.

— Cekaj galiote! — ne ćeš ti mene više čvako da mučiš!... Ovo ti je danas posljednji put. Ili misliš, da su u none prvi od željeza, a glas kao u tebe, huncute? — Na — ovo ti malo crne kave.

— Poslije Zornice dobit ćeš — bijele... Ala, zari se, lenobo grad!

— Srdnuo bih kad dva one kave i ne čekajući baba smignu naprije, pa udri prepa crkvi.

Vani noć, nebo puno zvijezda, a zvono kuca nekako čudno, gotovo bolno. Najčešće me se doimali feralići, što bi se pojavljivali čas ovdje čas ondje, pa i nekakve crne sjene, što su sve zavučene u duge, tamne ogrtače žurnim korakom brzale u crkvi sirom otvorenu i prilično razsvjetljenu.

Još uvijek smrknut, ali i dosta "čvazan", kao bah mali Mojičice, uhvatio sam u crkvi, pa ravno u sakristiju, da navučem na sebe koticu.

Sada bi tek nastalo pravo natezanje. Svi bi oni "drug" savali na mene, da mi istrugu iz ruke koticu, ali bi odmah na to posredovao Mojičice, navršivši se za nekakovo uže, što je na klupi lezale.

To uze pravilo je umiesno. U jedan mah svi bi se rastrkali, tek bi se po gdičkoj usudbi, da mi se onako krisom zagrozi pešću. No ja se nisam bojao nikoga. Ponošim, gotovo pobjedonosnim korakom išao sam pred svećenikom niz one dvije tri stepenice, što su vodile pred oltar. Na glas zvonca, što bih ga ja potresao, zaigralo bi orgulje i svi bi u crkvi stali na noge.

I Zornica bi započela. Prazori tamni, jer je vani još mrka noć. U crkvi na mjestima svijetlo, a na mjestima puno sve samih dugih crnih sjena, što se kanda po stijenama povlače... A sve ukoliko, i ljudi i stvari — sve je nekako neobično, tajanstveno.

A kako je tek kasnije bilo, kad se na orguljama razlijebla ona naša stara: — Poslan bil angel Gabriel... Koliko dragosti i srdačne miline u toj drevnoj pjesmi! Sve što je u crkvi i što ima samo mrvu glasa i slaba, sve pomaže kod pjevanja. I kako rudo i s koliko dobre volje i usrdne želje! Pa nije ni čudo, kad svak zna, razumije, osjeća, što pjeva... Ah kako milo, kako se toplo i slatko razliježe srpsko-hrvatska draga riječ u tišini Božijeg hrama!

To pjevanje, taj mili "Poslan bil Angel Gabriel" — to je oči prava Zornica. Oduzmitelje Zornice "Angela Gabrijele" i ono ne će više biti Zornica. Bit će obična misa, ali ne Zornica.

I ja bih se, sve onako poslušajući kod oltara, poveo za ostalima i pjevao...

«Poslan bil Angel Gabriel, Od Boga u grad Nazaret, K jednoj poniznoj djevici, Pravoj Božjoj službenici...»

Jednom sam se pjevajući tako zanio i zaboravio, da nisam odmah — na veliku radost mojih malih zavidnika — odgovorio na župnikovo: — Orate fratres!... zbog čega sam kasnije morao u sakristiju da odgovaram.

Pri svršetku, Zornica počela bi polako da gubi svoj čar, i to čim bi se naprozorima pojavili prvi odsjevi dana, što je nastajao. Niti bi sjaj vostonica bilo onako jak kao prije, a niti sjene onako mrke, tako da više nije bilo ni pravoga svijetla, ni prave tame. Nešto bližde, neodređene.

Iza mise bio blagoslov, no većina bi, narješito ženskog svijeta, izišla prije toga iz crkve i pobrzala kućama svojim, da pripremi bijelu kavu jer, Bog i dusal — s crnom ne možeš da započneš svoj svagdašnji posao.

Oko sedam sati svršila bi se Zornica i ja, tek što bih odložio "misal" i skinuo koticu, smijeta bih pobrzao na trg, da se umiesam medju svijet, koji je izlazio iz crkve.

Jednog se jutra približim skupu mladića i djevojaka, koje su se nešto ljuto stidile. Prislunehim i u čas saznah, što je na stvari. Kao pomaman Iknih kući, da babi ispričam događaj — (Moja je baba bila vrlo radoznala. A koja nije?...!) Banuh u kuću i viknuh:

— Nona! Nona! — Oke sedam sati svršila bi se Zornica i ja, tek što bih odložio "misal" i skinuo koticu, smijeta bih pobrzao na trg, da se umiesam medju svijet, koji je izlazio iz crkve.

— Sakoim na ognjište, sjednem na "tačić", raskrilim ruke, nad vatru, koja je već ugudno pucketala.

— No što je?... Govorit! Gotovo si me uplašio... navallila baba prociđujući mi kavu.

Uzmen na kelična debeleg sirovog macana, što je dosad u pepelu ležao pa ću: — Sasili su ih, znate? — Sasili? Koga? — — U crkvi... znate. Mladići sasili djevojke... Evo, kako: Pet djevojaka klečalo u klupi. Mladići im se tiho približili, i gđu i u konac su već imali, pa ih sasili — onako — jednu suknuju za drugu. Bila je smijeha, jer jednu mogle jedna po jedna iz klupe, nego nisu mogle jedna po jedna iz klupe, nego onako sve najednom. Pa onda, znate...

— Sram ih bilo!... naljutnu se baba. Ni u Božjoj kući ne dađu čvjeku mira. Mjesto da se lijepo Bogu pomole, a oni... No Bog ne plaća svake subote. Platit će i oni već... Zestila se baba, dok sam ja polako vukao mačka za brkove.

— Pustj mačka! Ne vidiš, da ti u kavu pepco trijubi?

— Vidiš ti gadal! Dat ću ja njemu!... Pa lupaj po jadnome živinčetu, sve dok me nije pošleno ogrებაh i izvrisi mi se iz ruku umociu jednu nožu u kavu, što me već na ognjištu cekala.

Mačka nestade u tren, a ja sam nato

savim mirno peškao kavu, što mi ju onako lijepo - osmošio - moj macan.

Davno je već tomu. Od onda se je u svijetu mnogo što promijenilo. Nema više babe, ni Mojičica, ni župnika, a i od onih mojih malih drugova ne znam, da li je još danas tkogod u životu.

I Zornice se promijenile: već se na njima ne pjeva: "Poslan bil Angel Gabriel... A gdje se ne pjeva "Poslan bil Angel Gabriel" — tamo više nema ni Zornice...

Lijepo moje negdašnje Zornice! Milj moji mladi dan!

Barba Šime.

BADNJA NOĆ

1. Noć je vedra kao riblje oko. Zvijezde bajno trepere visoko. Kao nada celebna i tajna, Ogdjeljo stono blista duši, Da će i njoj sinut sreća rajna.

Sve je mirno... samo inje blista Na drveću ko kristali čarni, I' ko suza nevina i čista, S ljudske zlobe kada sreće plaće, Kroz okanca kolibika malih

Slabo svjetle nemirno svud litraj; Žrtvu svetu danas čovjek pali Na oltaru Spasitelja svome. Sveta noć, velična i tajna, Kad se nebo slubilo sa zemljom, Kad na zemlji Ljubav sišla čare?

Tko će tvoje pejmiti sve čare? Oh to zvono što tel' tužno ječi Kroz brežuljke, dolinice lije, Čini mi se ko da priča stare Čovječanstvu nevolje i jade. — U to tisuć velebnijih luči

Sa svih strana bajno blistat stade, Kao sijevak zore nove, rane. Toli dugo, željno uzdisane...

2. Crkva mala sva je u plamenu, Zvona zvone veličajno, sveto, Pjesme ore u čast, slavu Njemu, Ko' za ljudstvo na slami je plakao Jer je ljude svlado grijeh i pako.

Oj ta pjesma zanosna i blaga! — Ljudska tuđa, ljudski boli, vaji, Ljudska sreća nedobitna, draga, U toj pjesmi sva je sadržana. Nato liho kao zefir mlini, Slatko zuni angjeeski glasi, Pa zahvate kao vihar silni

Cijelu crkvu da se nebo tresse: — Slava Bogu na visini, Bjednom ljudstvu pokoi, mir! — Sad je konac robskog tmini, Jer se rodi sreće mir!... Vječna Ljubav s sveca eto

BOŽIĆ

Kano mlada nevjestica Osvanula narav bijela, Sa liernim krasnim vijencem Oko kose, oko čela.

I tišina svuda vlada, Niti vjetric tih vjeha, Nista ne će da pomuti Čarne ove harmonije.

Svuda mirno. Pjev slavulja Ne gubi se bajnom noći, Svijet čuti po tom muku, Da će nešto svote doći.

I nad zemljom tako bijelom Planuli su neba svodi, A pastiri pokraj vatre, Zakliktase: Spas se rodi!

A za neba svetokrili Zapjevaše herubini: «Slava Bogu na visini, A mir ljudem na nizini!»

IKONA

Kapelica mala Povrh morskih skala. U tudjinskom slovu u njoj mise nema Priroda oko nje i tišina nijema. Ikona je u njoj I trozna i stara, Al za mali svijet puna tajnog čara. Pred njom vječno svijetlo U dan u noć tinja I pred njime kleca tužna sirotinja. Gori vječno svijetlo I vjere i nade Za svakoga onog ko srca imade. Mali svijet predan u ikonu gleda Čvrsta krila vjeri salomiti neda, Ojačan u duši još se jače nada I zahvalna srca pred ikonom pada

— Kapelica mala Povrh morskih skala I božije je ruke na te hridi pali U njoj vječna žiza Blaži svijetu boli i skida ga s križa. KRAJ (u Liburniji) 1924.

Rikard Katalinić Jeretov.

Sada sidje, skrši vaj. — Slava Tebi, čedo svote, Što nam s neba donje raj.

3. Sve je mirno... svijeleo veće bliedne, Po svojoj crkvi tama gusta vlada, Nema svjetla svijetač baš ni jedne S "svijećno svjetla" samo tračice pada K jaslicama, gdjeño Ljubav snaje.

Kleknuh skršten pred otajstvo silno, U kom nebo sa zemljom se smiri, — Čutio sam, kol' mi sreće bije Od ganuća, ljubavi mi žarke... Mojlo sam... Je l'molba bila? Mojlo duša čitava se sila

U sklad divan, veličajan, krasan Same suze padale niz lice, Kano rosa blagoslova višnjeg Beldenshenskog djeteca nebeskog. Mojlo sam poniknuvši lice Pred otajstvom, što ga sreće čuti, Al pred kolim ljudski su se muti, Jer mu tajnost shvatiti ne može.

Mojlo sam toli žarko, vruće, Al ni riječi šanula mi usta — Molila je moja narava cijela... Mojlo sam, da te magle gine Već nestane, pa da svjetlo sune Rodu mome, čovječanstvu svemu... I da Ljubav, s nebeske visini Što sad sidje, da sve slubi, sbrati. U grijeh sram sad mi stali sjati

Novi sluti, nade veličajne, Da će dobro nadvladat sve zloće, Pa obasjat zrake tople, sjajne Novog doba — ljude po svem svijetu Ljubav vjinstja, što se danas rodi, U sve vijekle vladat će tada, U Jer on zloću, pako crni svoda Lance skrši čovječjoj slobodi... I ja klikhtaj iz dna srca mlada: — Slava Bogu na visini, Slava Tebi, na visini Bože, Visnji Kraju, što sve ljude spase, — O daj da svak čovjek može Tebe ljubiti, za Te živjet, mrjeti!

MOJ BOŽIĆ

Snježni, snježni. Božić je. Mislim na kocu, na more. Što ću, kud ću? Ovila mi se oko srca tuđa ko zmija otrovnica. Bježim u "Tranzenu". U dvoru okupilo se nešto vjonek oko vatre. Pridijem, gledam ih. Ne znam ni sam, što tražim od tih ljudi rastuzjenih, ispaćenih daleko od kuće, što prošivljaju Golgotu i na Božić. Onako kroz san upitam:

— Ima li tu koji naš čovjek, Hrvat?...

— I ozva mi se postariji čovjek: — Ja Vas razumijem. — Otkade si ti? — Iz Zmijnja. — Ti si Hrvat... — Da, gospod, Slovinač, razumem Vas... Sirota čovjek ne zna, što je. Naš je. Naša rajna, naš helot. U lutanju za ovog rata iskvario je svoju čakavština. Našao je svuda naših ljudi: Čeha, Poljaka, Rusaja. Ta on ih sve pomalo razumije, a mene još i bolje. I kad mu progovorih čakavski, reče mi udiviljeno:

— Brate. — Pa ajte sa mnom, brate. Kako se zoves?

— Ošip... — Ajde, moj Ošipe... Izadimo. Snijeg metle i jače. Udijemo u prvu gostionicu.

— Hoces li stogod, moj Josipe? — Ne, gospod — — brate, Niman vina. Pil bin — tesko mi je... Naručim vina. Natočim mu.

— Pij, Ošipe. U zdravlje Tvojih. Imaš li obitelji, familiju? — Zena mi je umrla. Čereri mi više ne pišu. I najednom izvadi Ošip iz žepa priljavu fotografiju mladog vojnika.

— Ovo je moj sin, moj jedinac. Lani mi je o Božiću pisal... — A lijetos... sega leta? — Pa je... mrtav... moj sin, moj otrok.

— Ja sam ostao utučen, bez riječi, ko okamenjen ispred njime žalosni tog čovjeka, koji je gledao začudnim, stravnim pogledom u vino, ko da vidi u njemu cijelo svoje razoreno ognjište, a negdje u daljini u toj doji zemlji snuje jedino ubijeno dijete...

Rikard Katalinić Jeretov.

Pod rasvijetljenim božićnim boričem

(Božićne sličice).

SMIJEŠAK

Snatrivo treperenje prajetnoga lahorka nijašlo je njegovim graničama, na koje je postrance sjalo sunce. Onda je bilo tako smješljivo, tako slatko u sumskoj polutani. Kos tako gantljivo pjeva u našim lugovima! Lišće susti, ptice cvrkuću. Nekada bi zalutali tamno-ružičasti leptirića u borik, kao rumena dječica, što borovicu traže, — dječica velikih očiju. Teđa svega više nema! Bor stoji na ukusnom stalku u sobi, zainjenji prozori su zatvoreni, uzduh parfimevan, a po graničama zapaljene svijeće.

Jadni bor! Otelo ga od materinjeg samskog tla, odnijelo zametnim putelkom, prodalo ga na trgu — možda ga prodala majka crnoooke djece, koja ne beru više i ne nose kući borovnice. Osudilo ga na preranu smrt, u vlačnoj parfimovanoj sobi. Zrtvovalo ga ljudima, zrtvovalo ga djeci na veselje. Krasna smrt!

Tu stoji na ukusnom stalku, svijeće na njemu gore, nakiti trepere a bor mirisi, uzdiše za onim dragim sumskim lom — i polaganu sahnje i umire... Samo djeca u njegovoj sjeni veselo čavrljaju, a cruce njihove oči sjaju se velikim svjetlucavim smjeskom.

Jadni bore, zao mi je tvoja mladog života. Ali, da li pravom? Ti si poznao našu ljudsku radost — onu rječiku, i zato umireš. Kako je to krasna smrt! Jeste, prijao, da ti je zavidim. A dječji život kerhak, kao život cvjetka možda za nedugo — tko zna... a ti si ih razveselio. Da si mi blagoslovljen!

Sretan si bio usnatrivicim, zvučnom lugu, o bore, i sretan umireš — radi smjeska sjajnih crnih dječjih očiju!

RIBE

Djeca izvjeđljivo za sve pitaju. — Pa kad će biti taj Badnjak? — A majka odgovara: — Kad bude zima, kad zavije snijeg putuje i doline, i te naše valovite gore, kad zadahne studen bijele cvijetke u naše prozore, pa bude studeno i ledeno, — onda će doći k nama Badnjak. — «Pa što ćemo raditi na Badnjak? — A majka odgovara: — Ili pjevati kolede ili sterati badnji stoli, i podobno. — A što ćeš sve kuhati, mamice, kolače, meso? — «Meso ne...» — «Ne meso, majčice? Pa što onda? — «Ribe...» — «A zašto? — «Na Badnjak se ribe jedu...» — «E pa zašto se baš na badnjak jedu ribe, majčice? — Majka se zemisli, a onda nastavi: — Badnjak je doba veselo, doba radosno. Isus se rodio, da otkupi svijet! Rikanje zverjadi, koja poigra, probudila bi Isusa, koji u jasilicama drijema, sanja o spasu ljudstva... Hripanje pobitih opominala bi na očajnu obranu pobitih zrtava... i krv bi vikala i vapila. RIBE se muče žrtvino, tiho slaveći svete veće — dobu otkupljenja; ničemu su, pa ne će da probude Isusa, i zato možemo da jedemo na Badnjak ribe...»

ZIMA

Prijatelji su čestitali jedan drugome veselo božićne praznike.

— Pozivljim vas na badnju veće, — primetne djevojka, — majka mi je naložila, da vas ne pustim, dok ne obećate da ćete doći.

— Ne mogu...
— Jeste li već obećali drugome? —
— Ne, tu odlučuje za sada.
— Ne pojimim. Ako na Badnjak nije dopušteno veseliti se, onda nije nikada.
— Nikada.
— Tužni ste.

— Samo čovječje pametan. Kako će se snijati, slusajući urlik pjesbenje meluzine, koja svom silom svoja dana, koji sve umrtvuje, prodire u podgorsko i snijegom zasute kolibe! Zima mi je kraj toploga ognjišta, kad se spomenem, da mi je sudbina dala pogodnost. Hiljade plemenitih ljudi mogla naroda smrznava se od zime, česti kućarci u našim gorama i dolinama svjedoci su najokrutnije i najganutljivije bijede. Narod je naš uvijek trpio i još neprestano trpi. Naš puk je mučenik. Zima je neprijateljica simorašnog naroda, i zato ne volim. Ja toga promjeniti ne ću, preslab sam, i zato ne mogu da sudjelujem u nikakvom užitku i miru, u kojem nemaju udjela i drugi. Ponosit sam na svoj narod, pa ne ću da budem u trpljenju manji od njega. Spocitavao bih sebi sreću. Preveć je luta zima, odveć je puno plaća... —

— Dakle ne ćete doći? — zajeca i zaplače djevojka.
— Njemu stisnu samilost grud... okrećući lice reče tiho:
— Doć ću...

U potleušici...

Pokraj puta jedna stoji
Potleušica, kuća mala,
Ljudskim stanom sad se zove
Pa se mirno stajala.
Nekoć se je stajom zvala.
U uvali stoji tamnoj
Medju trnjem zakopata,
Bristinom je pokrivena,
Od brstine ima vrata.

Crna, gela, puna smrada,
U njoj skoro ništa nema;
U budžaku jednom samo
Kraj ognjišta macak drjema.
Sa ognjišta dim se modar
Put nisko ga diše stropa,
Al ga bura natrag goni,
Pa ti, jedak, oči kopa.

A u drugom opet luku
Leži žena, stara, sjaja.
Pod njom samo slama gola.
Kao pašetla log izgleda.
Začadjeno crno stjenje
U žalosnoj polutami,
Od kolibe pakó stvaru,
Gdje starica jedna čami.

Čami jedna tu već davno
U posljednoj smrtnoj boli,
Pa se mirna, sveta, čista,
Samo Bogu svomu moli.
Nek joj muke jednom skine,
Nek je dignje s ovog svijeta,
Jer da mnogo, mnogo trpi,
A i drugim opet smeta.

Čami jedna tu već davno
I od Boga pomoć traži:
Na tom svjetu nikog nema
Da joj tešku bol ublaži.
Samo dobra duša koja
Kalkada se nije spomene,
Pa joj koru bjeha nosi
Medju one crne stjenje.

Ja je gledam: pred tim jadom
Jedva svoje suze skrivam
Tolika me srđba hvata
I žalostan tako bivam.
Ona, žena, gladna, bolna,
Polnuga kostur blijedi,
Uzdignula mutne oči,
I molitvom svojom sljedi...

Oh, ti sretni včikasi,
Puni zlata, puni sjaja,
Što vas ništa — osim mržnje —
Sa nevoljnim svijetom spaja;
Umekšajte srca svoja,
Od Boga vam bila plata:
Smiljenje je rajska sreća
Iznad sjaja iznad zlata!

Uđijte niska čela
U kolibu ovu crnu,
Promatrajte zrlvu vasu,
Dok vam srca ne ustranu;
Pa u studenu, klečeć, ruku
Poljubite ženu ovu.
I tad će te vjerdati biti,
Da vas ljudi ljudim zovu!

Niško Ostojčić.

U sej vrime godišća...

U sej vrime godišća,
Mir se svitu navišća
Prodijenje Ditića
od Divice Marije.

Od pričiste Divice,
I nebeske Kraljice,
Angjeoske Cesarice
Svete Dive Marije.

Diva sina porodi,
Djavlu silu svu sloni,
A kršćane oslobodi
Sveta Diva Marija.

U jaslje ga stavljase,
Majka mu se klanjase,
I slatko ga ljubljase
Sveta Diva Marija.

Angjeli mu služahu,
Novu pisan pivahu,
U njeg milost prošahu,
Svetom Divom Marijom.

U ponoć se Bog rodi,
Nebo i zemlju prosvitli,
Kako u podne svitlo bi,
Svetom Divom Marijom.

Zrak izadje zornice,
Od pričiste Divice
Angjeoske Kraljice
Svete Dive Marije.

Svako svita stvorenje
Ima sada veselje
Za Isusa rođenje
Od Divice Marije.

Oči u Limbu pivaše,
Kad to glase slišaše,
Da Bog rođen bijaše
Od Divice Marije.

Slava Bogu Visnjemu,
Gospodinu našemu,
I čoviku smirnomu,
Svetom Divom Marijom.

Koji u tminah stajahu,
A svitlosti ne imahu,
Sina Božjeg čekahu,
Od Divice Marije.

Kog obeća Bog dati,
I na svit im poslati,
Ter ih s tmina puštati,
Svetom Divom Marijom.

Ter željahu viditi,
I s veseljem primiti,
S njim uvijek živiti,
Svetom Divom Marijom.

Angjel pride nebeski,
Ter pastinom navisti
Prevelike radosti
Od Divice Marije.

O pastiri tečite,
Stada vaša pustite,
Sina Božjeg vidite,
Svetom Divom Marijom.

Tad pastiri podjoše,
Sina božjeg najdoše,
Ter mu hvale dadoše,
Svetom Divom Marijom.

Čami jedna tu već davno
I od Boga pomoć traži:
Na tom svjetu nikog nema
Da joj tešku bol ublaži.
Samo dobra duša koja
Kalkada se nije spomene,
Pa joj koru bjeha nosi
Medju one crne stjenje.

Oh, ti sretni včikasi,
Puni zlata, puni sjaja,
Što vas ništa — osim mržnje —
Sa nevoljnim svijetom spaja;
Umekšajte srca svoja,
Od Boga vam bila plata:
Smiljenje je rajska sreća
Iznad sjaja iznad zlata!

Uđijte niska čela
U kolibu ovu crnu,
Promatrajte zrlvu vasu,
Dok vam srca ne ustranu;
Pa u studenu, klečeć, ruku
Poljubite ženu ovu.
I tad će te vjerdati biti,
Da vas ljudi ljudim zovu!

Niško Ostojčić.

Slava Bogu Visnjemu
Gospodinu našemu,
I čoviku smirnomu,
Svetom Divom Marijom.

Slavu tišnju vidise,
Ter se vele tuđise:
Jošu se poklonise,
Svetom Divom Marijom.

I to čudo procvita
Nad tim Kraljem od svita,
Koga ubruga, čestita
Povi Majka Marija.

Kralj u jaslje ležase,
A odčie ne imase,
Jer ubostvo ljubljase,
Svetom Divom Marijom.

Tebe, Isuse, hvalimo,
Sveto Trojstvo slavimo,
Majku i tebe častimo,
Svetoj Divi Mariju, Amen.

Uvele ruža

Ginula je danonice pod oblačnim nebom.
Rumenita joj nestajalo, a mijemalo se u neko
tužno bledilo. I kad bi laganski povjetarac za-
čarilo perivojem, ona bi sva strela na lanki
i nekud iznemoglo pletila, a prolaznici govori-
li putujući: — Eto i na cvijeću se opaža, da je
nadošla jesen. Neka mlada, blijeda djevojka,
što je lakodjer dolazila češće u perivoj, uz-
dahnu bi, gledajući ružu, tu krasnu kraljicu
cvijetava, ures perivoja, gdje gine, da, upravo
gine pod oblačnim nebom, — uzdahnu bi i:
— I tebi je dosla jesen! Možda su bile, ona
ruža i djevojka, sestre u boli. Djevojka bi po-
šla dalje zamišljena putem, a ruža se tresla
na pletilji i gledaše, gdje laste ljice tamo vi-
soko nad njom, na jug u kraćevne stonja,
žara i ljubavi. I senjala je u bijelom lepiru, što
joj je pričao cijelog pramaljeća i za krasnih
ljetnih dana toliko slatkih priča, što joj je
učinuo u mične latice toliko ljubavi ciljeva.
Sad ga nema. — Gdje je? — mislija je ruža i
sanjala o prevarti, o ugašenom ljubavnom
plamu — dok je lepir ležao na vlačnoj zemlji
pod ružinim grmom. Ubi li ga noćas mraz ili
tuđa, gdje mu omiljela ruža gine?...

— Drugi dan opazi mlada i blijeda djevojka
kralj lepiru na zemlji otrgnutu, uveću ružu. Podi-
gnu je, kaslenu i uzdahnu.
Eto, ubila je jesen! promljaska vrtlar
jednolično, pogledav blijedu djevojku.
— Što svijet znade, tko od čega umire? —

Barba Rikc.

Manje riječi — više čina!

«Puna srca, pune čaše»
Sve se toči ružno vino,
A hrpava grla puzi,
«Ljepa naša domovina».

Čaše u kut! Novi plamen
Nek nam mlada srca žari,
Bud' nam divi i Hrvati,
K'o što bjehu naši stari!

Prazne čaše, — srca puna
Manje riječi — više čina,
Tad će biti opet sretna
Ljepa naša domovina!

Rikard Katalinić-Jeretov.

O koleđi i o narednim običajima kod Jugoslavena o Božiću

Ljepi narodni običaji Slavena o Božiću imaju svoj izvor u pradavnini, kad su Slaveni svoj imali svoju staru mnogobrojačku vjeru. Po njihovoj je vjeri bio bog Koleđa, mlado sunce, koje se na badnjak uvijek nanovo prepodaja. U nekoj narodnoj pjesmi rodopisnih Slavena na Balkanu najbolje razabiremo narodno mišljenje o uzrocima, zašto bog Koleđa godimice silazi na zemlju. U toj se pjesmi, koja se još danas pjeva, tuži Koleđa svojoj «Zlatnoj majci», kako ga narod na zemlji malo svetkuje i kako je narod griješan, te je molji, ne bi li ista Visnji bogu i da mu svedredom razloži: — Visnji bog se na to razloži, te zaigri Crnom bogu, nek mu smota gronkih gronova i žarkih munja te stane zemlje ljudim strijelama bit, te bi je bio i posvema zalavio, da ne esvanu Belbog (točnije Velbog i, j. Veliki Bog). Na tutanj gronova i prasak munja i lelek naroda osvanje i Belbog, da vidi što tu biva. Na to stane svoja brata Visnjiboga tješiti i miriti. Koleđa pristaje na mir samo s tim uvjetom, da ga «Zlatna majka» godimice prepodaja na zemlji, da može tamo narod poučavati na dobro, a time da će ga bolje svetkovati i u njega povjerovati. («Zlatna majka je bila po svojoj priči: — Koleđa, leći sučenošava božanstva. Andre i žena Visnjijeva. Sinčeva kćerka Koleđa prepodaja dakle godimice mlado sunce Koleđu.) Visnjibog prizove «Zlatnu majku», te ju pošalje na svijet, da prepodori Koleđu.

Na badnjak leže ljice i mladož u raznim pričinama ni hude da hude, pjevaju svoje pjesme koleđe i najvećtažni narodni običaji godimice, jer je na Božić mlado Sunce započelo novu godinu, kao što ju i zbilja po vjerzadržanim zakonima započine. Zimski sunceovrat dijeli mladu godinu od stare, s toga se je i redovno narod, da je sučani roš pobijedi zimске zlodube i baba zima (ležibabu). Čim zora zabijeli, zapuše se u raznim mjestima narod na obilježiti bumak i čeka žubor esvanuće mladoja Koleđe, naroda sunca.

Taj običaj bio je u starij Slavena obćeniti i stoga su ga i nazivali «Jutrohogom», a i dandanas poznaju većim dijelom sva slavenska plemena Koleđine stare običaje. Tko da epise roditi i veselje naroda, kad opazi mlado Sunce, kad osvijetli jutrom o «Božiću? Tko da merta uzbiti i junk iz stotina hiljada grla i da oponost hvalospjeve boga Koleđe, koji su se razilježili od brda do brda i od planine do planine, a tko je mogao da predvodi nepredjedno ritualno kolo, — knje je narod u njegovu Koleđu zaplesao? Ljepa je ova pjesma, koja se bješu Koleđi uz kolo zapjeva i dan danas kod Jugoslavena:

Pojepjeka uz kolo.

Granu sunce iza brda,
Veselo, veselo!

Nije Sunce nego Rože
Koleđo, Koleđo!

Nosi igru za pjasom
Veselo, veselo!

Manu igrom na junake,
Koleđo, Koleđo!

Junaci se razigrase
Veselo, veselo!

Manu igrom na nevjeste
Koleđo, Koleđo!

Nevjeste se razigrase,
Veselo, veselo!

Manu igrom na djevojke
Koleđo, Koleđo!

Djevojke se razigrase,
Veselo, veselo!

Manu igrom na dječicu
Koleđo, Koleđo!

Dječica se razigrase,
Veselo, veselo!

Svi u kolo veselo, veselo!

Hajd u kolo Koleđo, Koleđo!

Kako drugdje u Slavenu tako i u Srbu, Hrvatu nalazimo narodne običaje o Božiću. Na valja namiliti da se svi stari običaji i stare pjesme izvjeđodšnjim kršćanstvom polaganu gube i da se ponajviše održavaju na samotnim mjestima. Kršćanstvo je pustilo mnogo tih običaja, da time lakše privede Slavena k novoj vjeri, ono ostalo opet promijenilo je u kršćanskom duhu, a mnogo konačno istrijeblilo.

Mi ćemo ponajprije navesti one božićne običaje, koji se još dandanas makar u kojem kraju srpsko-hrvatskog naroda održavaju.

Narodna pjesma veli: «Božić baje po svem svetu» a s toga će narod na «badnju večer» svakojako bajati, samo da doznade sudbinu nove godine. Priprave su gatanju pako počimale na Varindan t. j. polovicem decembra. Na taj dan valja uvariti mješavinu žita, kojom će gatanji, koje će žito najviše uspijeti, Gatalac će da tumaći iz «varice» na vrhu usjeva onako, kako se koje žito u vršku nabudrilo. No, to se još bolje može da sazna, kako će koje žito

da rodi, samo ako se uspe nešto mjesa-
tine u zdjelicu, to će te na badnji dan
promatrati, kako je koje žito pobolje spro-
niklo.

Na Božić imade u Hercegovini svako-
jako ga tanja, jer je u narodu Božić ka-
niti mlada godina, a početkom nove će
da sazna kakova će biti.

S toga će Hercegovac pri ručku svijecu
zapaliti i na koji se stranu bude plamen
okrenuo, ta strana će i roditi. U Gackom
vele: okrene li se plamen istoku ili se-
veru, tad će roditi krak (stoka), okrene li
se jugu ili zapadu, tad će roditi polje.

Kad je Božić vedar a Gjurjev-dan obla-
can, bit će dobra letina, s toga poslovia:
-Bože da je Božić lužan, nego da je
južan.

Na Božić rece domaćin, kad razriječe va-
tru, da se peče česnica: kako ja ležim
razgrižat upret osnko i moji volovi zemo-
lu. Te će osnoko udjena izabrati ili
vatre, k-liko misli vrsti žita postiat i
nadjene svakomu udjenju naziv koža žita.
Koji udjen se najbolje uprete popelom,
to će žito najbolje roditi.

Božić imadu u Božiću osobita svoja
gatanja.

Tako će dobro paziti, da nebi teko od
kućana od pećiva glavu otkinuo, jerbo bi
kao i kuk i staj glavu kidao u teru. U oči
Božiću na badnji dan re jede občan ništa
osim svojga zapitarka, da mu tobože bude
stoka cijeloj godini sita. Na badnji keč se
občan dobro opasati i obuču dobro pri-
pregnuti, da mu ne bude u proljeće pomladu
kože truljava. Na isti dan će občan do-
okivati, jer miš, da bi mu bilo svakeve
cijeloj godinu plasti i na njih hajkati.

Na badnju će vacer domaćin i celjad
občana dočekati sa grebanima, dvjema
svijećama i vatrom sa tamjanom, s kole-
bom i vinom. Čaban će na to primiti u ruke
oba grebena i ponamjestiti ih jednog na
jedan, drug je na drugi dovertinat od vata-
kuca prolazi stoka. Za tin natanke na
svaki greben po jednu svijeću i znoj se-
ne. Prebroji ih se, tad je zao bračan. Na
to će prisuti vinom po steci, da mu ostane
pravda do godine, a zahvalju vatru ma-
tina, na nju će posati tamjana okadiš-
tina, da od nje otuje zlodih. Najekom
zapaliti i leže na terju zvonara, te ako
ne izpadne od hrba pekoja mrvica, neće
biti otpadaka od stoke cijele godine.

U Bosni, Hercegovini i u Dalmaciji ob-
ičavaju tri badnjaka u veer k vatri pri-
ložiti, a valja ih istoga dana prije sunca
izložiti u suni p-sjeći. Cim stupi kuće
glavar sa badnjacima u kuću, valja da ve
gore dvije svijeće na dovertnicima kuće
te nazdravlja svoju družinu, kad pristupi
na drag kuće i reči:
Dobro jutro, braćo, zdravi i sretni bili
na Božić.

Kad se badnjaci zapale, tad treba ih ži-
tom posuti i vinom zaliti, da bude dobar
letina i obilata berba. Na to će svaki čen
preko gorućih badnjaka preći i svi će se
s domaćinom među sobom izjubiti (mro-
žovanje).

Na Badnji je običaj u Hercegovini i
veselice peći. To je u drevnom raznju
nataknuti cijeli peceni rvan. Kad se smje-
sti na stolu to će ga lijepo nakititi oko
glave bryslanovim grozdicama i lišćem, a
u zube turnuti mu jabuku. To je u staro
doha bila žrtva mladome Božu - Suncu-
(Koledji).

I dandanas će Hercegovac pri tome go-
lati.

Druga je žrtva bila Koledina pogača.
Ovu nazivaju u Bosni i Hercegovini 'čes-
nicom'. Kad se zamjesi česnica valja o
ponoći donijeti iz obližnjega izvora žive
vode. Cim se zapale -badnjaci', podje
jedan član obitelji na vodu te će nazdra-
viti: "Dobro jutro, hladna voda, veselo
svetar", i podariti je darom, bud novcem
bud komadom od 'veselice'.

Pastir će pri pečenju česnice vunen
rukavice na ruke navoći, da mu bude na
stoci mnogo vune novce. U Hercegovini
mnoho je zogrnuti i reći: "Kako ja
tebe, gunjem, onako da bude gospod Bož
moje, rveć vnum zogrnuo!"

Ovdje nam je najzgodnije pripomenuti
da su svi Arijci običavali u oči zimске su-
novratne prigotovljati i prikazivati oso-
bita sunčanome mladome Božu mila jela,
kako ti žrtvami. Tako su imali Rimljani
svoje "panes calendarii", Germani svoje
"Husebröte". Tako su i Slovenci pekli
svoje "kuc-kruh", u koji su primješivali
ruzne trave, Hrvati i Srbi imadu svoju "čev-
varu", česnicu i "koljivju", u Rusia ima
kutija, kucija, a to je izvarena pšenica,
zadržana medom.

Jugoslaveni i dandanas peku svoje 'ko-
ledine pogače' ili kolače. Ovo peći na
življu 'česnicom' jerbo se njom na Božić
t. j. na prvi dan mladog godine čestitalo.

Po staroj mjeri godine bio je "porodaj
Sunca" ili Božić prvi dan mladoga ljeta, a
danasnja mlado ljetu zovu u Hercegovini,
u Banatu i negdje u Istri "matim Božićem",
Koledina pogača ili botje česnica ima
svoj naziv od toga, što se njom na "Božić,

(Istaro mlado ljetu i gostivo počašujući i
mlado ljetu čestita česticom tog pećiva.
Česnica je obično omašna te ima do 50 cm
u promjeru, u Mostaru ima na njoj krkad
simboličkih znakova. Tako je vidjeti u
sredini od tijesta djetese, a oko njega
zrakasti okrug sunca. Oko ovoga gori se
dvan vata, a sve je zaokruženo ženskom
kosom upletenom u tri struku. U toj po-
gaci mozes nazirati mlado božanzovo
soca upleteni vječnim (prsten) trojstvom.
(Već su Bistrići imali svoje trojstvo Osera,
Horus i Isis, a Praslavljeni su imali Svarog,
Svaruziča i - mladu majku Kolodu. U
najstarijih Arijaca nalazimo prema tomu
Varun, Indru i Kalandus - na indijski
Brahmani su svoje osobito trojstvo "Tri-
murti" stvorili i glavnu ulogu svomu bogu
Brahmi - predjeli, t. j. ulogu stvaranja, a
ulogu rušenja su prihivali zlotvuru Sivj
(dijavlu). Prema ovome su trojstvu sje-
verni Slovjeni imali svoje Triglavu, t. j.
Peruna," Patrimbu i Pokoln).

U prgaću zamjesiti će novaca, komadi
sira, klasova žita, konjskih cavala, a kako
će iko našti što u svojem komadu pogače,
tako će i mi biti sudjeno da bude: ili bo-
gatac, ili pastir, ili ratar, ili konjanik.

Narod ima i drugih običaja, nu sve ide na
to, da svi saznanu svoju novu sreću i da se
svi red-m jedan s drugim izmire, a dje-
voje ke na vodu romariti, da vidi u njoj
svoje miljenice.

Česlake će pako uzeti od nje slame, koju
je po vodu prstirila i od mjeskova žita, što
ga ima na stolu iz svoje hašće, te će ih
perati po njih da žito bolje rodi, a stabla
će redom rigeom od 'veselice' ili sjekrom
pokucati, a osobito ona, koja slabo rode.

Kad će Hercegovac po stablu sjekrom
pokucati, tad će time tobože onaj duh
staba opomenuti, da kad ne bi do godine
plodno rodio, da će ga poseći. U Litvana
su držali, da stoluje u svakom stablu neki
duh.

Od česnice i veselice blaguje se do tri
dana a kadkad i do mladoga ljeta.

Na mladu godinu uzme kuće gajda
košti i lubanja veselice te ju zakopa pod
kojim stablom. Na to se pomoli bogu za
izabijaju berbu i obilatu letinu.

Ponegdje će na Badnji klijavati olo-
vo - ank u vodu te od oblika i granja iz-
lazi obla glava i vonka gataci. Ovak običaj
spomenuti i njemački kronisti u starih
Slovenima.

U sjevernoj Dalmaciji i na istarskim
otocima prilazu k vatri samo jedan 'čra-
stić'. Razna plomena i rodovi nazivlju ga
i raznim nazivima kao što badnjakom,
čutakom, butakom, badnjim panjem, vese-
licom, badnjom glavom itd.

U Hercegovini i većim dijelom Dalmacije
lože tri - badnjaka.

Sto u južnih Slavena - Tri Badnjaka' od-
hrastovite u oči Božića cijelu noć gore te
žitom ili i vinom obiljavaju, to poliče od
starih obreda naših djedova svojemu sta-
romu trojstvu Perunu, Tribunu (ili Pa-
trimbju) i Pokoli. Ovome su palili izvora-
skom 'Sunovratu' svoje zimské kresove.
Tekom su vremena oni ovu svečanost
svaki u svojem domu na kućnem žrtvenom
ognjištu obavljali.

Pa tim, što se ljudi i -badnjaci' žitom
obiljavaju, vidi se, da je to bila ratarska
svetkovina, a s toga se u ova svetkovina
nazivlje u Rusia "Ovsen"- "Ušen".

Sunčano božanzovo Božića sjedi na ne-
besima u znaku "Kozoroga", gdje su Arijci
držali, da stanuje Krodli ili Kronos, ger-
manski Satter, lat. Saturnus. Praslavljeni
i Perzijanci umišljali su ovo božanzovo u
obliku vepra ili krmka a i rimskom Sa-
turnu je vepar vozio kola. S toga je raz-
brati da je vepar i Božiću bio mila život-
inja i da je u narodu uslo u običaj ispeći
na Božić po koje odoće, smjestiti ga p-
turbuske na stolu u utiru mu u gubac ja-
porku, napokom kajiti ga bryslanovim li-
šćem i grozdicama. O Božiću običavaju
i klati i Rusi i Srbi i Hrvati i Bugari
i Slovenci i Slovenci.

Naše jugoslavenske narodne običaje mo-
žemo razgrubiti i iz narodnih pjesama. O
tome drugom prigodom.

Novosti iz cijeloga svijeta

Kolijevka ljudstva.

Engleske su novine javile, da je jedan en-
gleski putnik, poznatiji Churchevold, otkrio
u Indiji 125 ploča ispunenih iznim napismima.
Pukovnik je — opomenu mnogih budističkih
naučenjaka — pročitao sadržaj tih ploča. Tu se
prica, da je kolijevka čovječanstva bila na
tropskom kontinentu, većem od Sjeverne
Amerike, poznatom pod imenom Mu. Pred
13000 godina taj kontinent je propao u Tih
Ocean. Na toj zemlji, a ne u Aziji ili u Maloj
Aziji, nalazio se pred 50.000 godina zemaljski
rati. Potpukovnik Churchvold izjavljuje, da je
prva civilizacija sunčanog carstva na zemlji
Mu bila bez svake sumnje naprednija od svih
kasnijih civilizacija. Naši predci, pred 13000
godina, poznavali su izume, kojima su se tra-
živo izgubili tečajem vjekova. Ako vjerujemo
tim pločama, veslike toga dalekog doba imale
su strove, koji su prenosili po 20 tonara.
Te zapropole iterali su vrlo jednostavno mo-
toru, skoričujući prirodne snage, koje je mo-
derni znanost počela iskorišćivati tek dan-
as. Na tim pločama pronađe se i generalu Ran-
chamdera, koji je na jednom od svojih aparata
preleto jednom malom od glavnog grada na
Ceylonu do severne Indije. Njegovi savremeni
nikrili su barut i upotrebljavali ognjeno
oružje. Ali poslije dva katastrofalna potresa,
od kojih je posljednji bio pred 13000 godina,
kontinent Mu nestao je u dubinama Tihog
Oceana zajedno sa svojim stanovnicima, svo-
jim palačama, svojim monumentalnim građo-
vinama, plodnim orjema, svojim nametima i
masovnim životinjama. Uprkos toga potresa obja-
vilo se u tim svečanarskim pločama na vrlo in-
teresantan način. Kontinent je ležao na ogrom-
nim podzemnim spilama, punim plinova. Usli-
jed vulkanski erupcijski pupoluci se to spilje
i čitav kontinent te potonuo, izuzevši neke
male kopceve, koji su počivali na sličnim ba-
zama. To su i danas i ležaj i još nenađ. Isten je
nemada svake veće s civilizacijom i prosuđju
ili nesrećnici vratili su se doškora barbarstvu
i ludžderstvu.

Odobno baštinu od 30 milijuna lira.

U Londonu umro je neki sir Maks Wächter-
rodovi Njemac a naturalizovani Englez, ostavio
svoj imetak u iznosu od 30 milijuna lira
svom nećaku dr. Wächteru pet uslovima, da se
nećak preseli u Englesku i uzme englesko
građanstvo. Njegov iz Brerlin je bio doktor
zaključio da odoklon tu ogromnu baštinu
dovodi, da nema novca, koji bi ga mogao
skloniti da promjeni narodnost. Evo, to je zna-
čajan čovjek! Kapu dol' e Njemcu u mla-
njačevska narodnost i domovina nego li cijelo
svjetsko ljudstvo. U tom pogledu mogli bi
i drugi ljudi Njemci do služiti za primjer.
Ljudi se čine po značaju, a ne po bogatstvu.
U treba da zapamte i oni naši nesrećnici,
koji se za časa vnu prodavaju našim nardo-
nim preživnicima.

Čovjek sa 42 žene.

Pred bečkim sudom odgovara neki čovjek,
koji je imao ništa manje nego 42 zakonite žene,
u kojima nastalo 20 djece. Isten je sud
drugo tako dug dok mu policija nije ušla u
trag. Koliko je bio spreman i lukav taj čovjek,
koji je mogao da kritič svoje stare žene i da se
u isto vrijeme ženi na novo, vidi se u tome,
što je on već godine tako živio i radio. Koliko
je samo morao zapamtiti imena tih svojih žena,
koliko je morao živjeti u zabavnoj i se od održa-
vanja veze u isto vrijeme skoro sa svima.
On bi od njih izmario novca, imao jeftino
stanovanje, a njegovo srce bilo je toliko ve-
liko, da je u njem moglo stati nekoliko tučeta
zena. Serija ih njegovih žena bila je skoro
u isto vrijeme, a njoj su se nalazila i ona
1-60 godina. Zavidnik nije pravio velikog
žrtva u svojim životima, nego je sve uzimao,
kako mu 'e dolazilo pod ruku. Njih svih 42
žene optužile ga radi duševnog umiranja i sad
on treba, da uzme 42 branitelja, da nekako iz-
veće živu glavu.

Zenski detektiv u Madžarskoj.

Nedavno je u Budimpešti učinjena jedna
nova reforma u gradskoj policiji. Ministarstva
unutrašnjih djela postavilo je tri žene za de-
tective, zatim je vodstvo institucije za pobije-
ganje trgovana sa djevojkama tako također
jednoj ženi, kao i kod sada za mladež imeno-
vane su dvije ženske činovnice.

Radi jedne žigice zastavio teretni vlak.

Newyorkski -Jugosl. Svijet- piše: Strojovodja
velikog teretnog vlaka Santa Fe željeznice na
prugi San Diego, opazio je kako jedan čovjek
koji je pred njim trčao, tračnicae rukom. Stro-
jovodja je odmah pomislio, da ga čovjek opom-
nio na opasnost radi možebitnog oštećenja tra-
čnicae, te je zastavio vlak. Ali se i začudio,
kad mu se stranac približio moleći ga šibicu
za zapali cigaretu!

Može li se život produžiti?

U posljednjem se godinama mnogo rasprava-
valo o pred produženjem te su dva uče-
njaka, Njemac Steinach i Rus dr. Voronov
postigli operativnim putem lijepe rezultate.
Medjutim sada se namiče još jedno vrlo važno
pitajie i to: Može li se život produžiti? O toj
temi govori pred mnoštvom znanstvenika
u Theatri Caumline-u u Parizu izvješni uč-
enjak dr. Jarovski. Čija metoda sastoji u tome,
da dočini osobi uštra krom mladje slineno
mu bica. Dr. Jarovski tvrdi, da se bezuvjetno
živu može da produži, ako se dočiniću daju
injekcije od krvi u manjoj količini i poku-
šuje se učino, bili su praćeni najboljim rezul-
tatima. Svoje je eksperimete pred općinstvom
izveo na starome konju i dvim kozama iz pa-
riškog zoološkog vrta, pa se općinstvo već na
licu mjesta moglo uvjeriti o povoljnim promje-
nama, koje su se opazale na konju, kojemu
se uštrcala krv mladih kosa.

Dijete živo zakopano.

Nedavno se je odigrao jedan slučaj na
grobju u Dowliesu kraj Cardiffa u Engleskoj,
što je pokop jednog mrtvorodjenog djeteta za
kojeg je i liječnik ustanovio da je mrtvo. Me-
jutim kad su ga pustili u grob i počeli ve-
zakapati, začuje se iz groba tihi krik djeteta.
Smjesta su lijes izvadili iz zemlje, otvorili ga
i njem našli na zaprepaštenje sviju prisut-
nih zdrava i živo dijete.

Velika zima u Rusiji. Volja zamrzla.

Kako javljaju iz Moskve, u Rusiji je nastala
velika zima. Rijeka je Volga kod Jaroslava već
potpuno zamrzla, pa je kroz njezinu zaledjenu
korito počeo promet sa stanicama.

Iscjeljivanje u Italiji.

Po konačnoj zvanjonoj statistici, koja je ovih
dana dostavljena Međunarodnom birou rada,
što je evropsko zemlje, stalno rade u godini 1923.
pri italijanskim iseljenika u prekomorske i dru-
štilo se ukupno iz Italije 348.079, što pred-
stavlja višak od 100.000 prema prethodnoj go-
dini. Od evropskih zemalja najveći broj italij-
anskih iseljenika primila je Francuska.

Trgovina sa ženama kod Kirgiza

Nedavno je u Auljetju u Turkestanu pred
sudom izvršen pretes protiv dvije muškara-
ca, koji su prodali mladu Kirgisku u 18 godi-
na, i upali i prodavac osuđeni su na godinu
danas zatvora, a na pokrovnika u toj trgovini
na 6 mjeseci. Plaćeni je novce za ženu u ku-
ko ga je još bio — zaplijenjen. Sudski je pre-
tes u tom kraju izazvao ogromno zanimanje
tamšnjeg stanovništva, naročito žena. Kirgi-
zanski primile su presudu sa demonstrativnim
zadovoljstvom.

Požar u školi za vrijeme pođuke.

Predprošle se nedjelje zapalila u Rimu jedna
velika dvorana školska zgrada za vrijeme po-
đuke. U časa požara bilo je stalno ra- i u godini 1923.
pri italijanskim iseljenika u prekomorske i dru-
štilo se ukupno iz Italije 348.079, što pred-
stavlja višak od 100.000 prema prethodnoj go-
dini. Od evropskih zemalja najveći broj italij-
anskih iseljenika primila je Francuska.

Čudni porodici dijete sa glavom kunica

U mestu Maree, u blizini Calaisa, neka žena
imenom Louche porodila je musko dijete, koje-
mu je donji dio glave potpuno sličan glavi ku-
nica. Gornja parila slava potpuno je pravilna,
ali sve suprot od nje se produče jednog teretog
oblik životinjske glave. Nema neta, a na njevo-
vom mestu imade izrazita ružičastog mesa,
koje se sa svake strane završava u siljku na
mjestu, gdje bi trebale biti nozdre. To izna-
čajeno dijete će će moći živjeti, misle liječnici.
Brane ga s nešto malo milika umjetnim putem.

Zubobolja ga spasila od kazne.

U Erlurtu se ovih dana odigralo zanimiva
sudbena rasprava. Pekarski maistor Löbmitz
sudio je na 100 žalnih maraka globe radi
toja što je protivu radićnog zakona započeo
svoj rad u 6 sati jutro. On je sudu rekao,
time, da ga je tako strašno zbog bolio i nije
mogao spavati nego je išao raditi na taj
način zaboravi na zubobolju. Njegova obrana
je usvojena i kazna mu je snižena na 5 žalnih
maraka.

Vadjenje zuba pomoću brojova bez žica.

Kako je liječnik iz daljine od 500 morskih
milja pomogao svom pacijentu izvješćuje u
Colorado iterati jedan kapetan jednog teretog
parobroda. On je bezičnom upotrebom liječnika
i drugog broja u kratko vrijeme bio oslobo-
đen od nesnosne zubobolje. Liječnika parobro-
da -American- probudio je jedne noći ra-
dio-telegrafski zbog nekog neobičnog zova na
pomoci, koji je dolazio s jednog malog paro-
broda. Kapetan je odmah pristupio u ošću
već pet dana s užasnom zuboboljom, pa je
bežičnim putem zamolio kirurga s America-
na, da mu bude na pomoći pri vadiju u zuba.
Liječnik se je, sve putem bežične telegrafije,
informirao o zubobolji i o položaju zuba i
izvijo, kako je to bilo. On je sutradan i
izvadi. Prvi mašinst teretnoga broda izvatio
se je spremniam da pomoću običnih klijesta
oslobodi svog kapetan od bolesti, u slučaju
ako mu liječnik može dati detaljne upute. Li-
ječnik je drage volje davao radiu telegrafijom
puno mašinstičke tačne upute, kako mora po-
stupati pri vadiju zuba i za pola sata bio je
zubi napolju.

Policija, koja trči za pijancom po gradskim krovovima.

Neki pekarski majstor, Vesely iz Meidlinga
kod Beča, razveo se je od svoje prve žene i
po drugi put se oženio. Pred nekoliko dana
došla su oba njegova sina iz prvog braka.
25-godišnji pekarski pomoćnik koji se 21-godišnji
holarski pomoćnik dobaro pripitao u ošću
radnju, dok staroga nije bilo kod kuće, i po-
čeli napadati starčevu ženu i njenog sina iz
prvog braka. Pomoću nekih musterija pijani
napadaci izbaćeni su iz pekarne. Ali u taj čas
našla se tu i policija, koja je počela progonoiti
napadavce. Jedan od njih pokušao je da
odmah uhvatili, a drugi je pobjegao u jednu
kuću i nastavio bijeg po krovovima. Stražari
ga su progonili, dok ga nisu spatali na jedan
ugao, odakle se nije mogao spasti.

Osudjenicima produžen život, jer pjevaju u crkvenom zboru.

U najvećoj američkoj kaznionici Sing-Sing
čekalo je pel osudjenika izvršenje smrtne
osude. Ovih dana su praćeni na njihovo
odlazak na stratište odgodjen do poslije božić-
nih praznika. Život im je produžen zato, što
su ti optuženi članovi tamičnog crkvenog
zboru i jer je njihovo sudjelovanje potrebno,
da bi se mogao izvesti program utvrđen za
božićne praznike.

Siroham putnik i pišje pero.

Neki siromasni putnik prenoći ležeci na go-
lji klupi. Kad se ujutru probudi, osjeti, kako
ga na jednom mjestu bole ledja, kao da ga je
nešto našuljilo. Potraži, pa nađe u kosulji na
ledjima jedno pišje pero, koje mu je slu-
žilo čizmo. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru razložilo ledja. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru tako našuljilo ledja, kako li tek mora biti
jednoj gospođi, koja na samom perju spava-
ju!

Perun ili Perkun bio je u svih Slovjena

oni bog, koji 'vedri i oblači' i gospodar
noše, oluje i munje. U Istri nalazi se bli-
zina jednog brda, koje se zove kod 881
Moskoničke drage. Perun. Tako i selo južno od
Čičke Gore u Istri nosi u narodu ime Perun-
čevac ili Perkunovac.

Siroham putnik i pišje pero.

Neki siromasni putnik prenoći ležeci na go-
lji klupi. Kad se ujutru probudi, osjeti, kako
ga na jednom mjestu bole ledja, kao da ga je
nešto našuljilo. Potraži, pa nađe u kosulji na
ledjima jedno pišje pero, koje mu je slu-
žilo čizmo. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru razložilo ledja. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru tako našuljilo ledja, kako li tek mora biti
jednoj gospođi, koja na samom perju spava-
ju!

Perun ili Perkun bio je u svih Slovjena

oni bog, koji 'vedri i oblači' i gospodar
noše, oluje i munje. U Istri nalazi se bli-
zina jednog brda, koje se zove kod 881
Moskoničke drage. Perun. Tako i selo južno od
Čičke Gore u Istri nosi u narodu ime Perun-
čevac ili Perkunovac.

Siroham putnik i pišje pero.

Neki siromasni putnik prenoći ležeci na go-
lji klupi. Kad se ujutru probudi, osjeti, kako
ga na jednom mjestu bole ledja, kao da ga je
nešto našuljilo. Potraži, pa nađe u kosulji na
ledjima jedno pišje pero, koje mu je slu-
žilo čizmo. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru razložilo ledja. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru tako našuljilo ledja, kako li tek mora biti
jednoj gospođi, koja na samom perju spava-
ju!

Perun ili Perkun bio je u svih Slovjena

oni bog, koji 'vedri i oblači' i gospodar
noše, oluje i munje. U Istri nalazi se bli-
zina jednog brda, koje se zove kod 881
Moskoničke drage. Perun. Tako i selo južno od
Čičke Gore u Istri nosi u narodu ime Perun-
čevac ili Perkunovac.

Siroham putnik i pišje pero.

Neki siromasni putnik prenoći ležeci na go-
lji klupi. Kad se ujutru probudi, osjeti, kako
ga na jednom mjestu bole ledja, kao da ga je
nešto našuljilo. Potraži, pa nađe u kosulji na
ledjima jedno pišje pero, koje mu je slu-
žilo čizmo. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru razložilo ledja. Kad je našuljilo. On sad uze
čizmo i vrat uplate po onda reče:
peru tako našuljilo ledja, kako li tek mora biti
jednoj gospođi, koja na samom perju spava-
ju!

Države koje nisu znale, da se još nalaze u ratnom stanju.

Republika Panama nalazi se konačno u stanju mira s austrijskim republikom. To je desilo tako...

Treba znati... nešto i o zakonima Hamurabija...

Stari babilonski carstvo doživjelo je najveći sjaj za vremena Hamurabija koji je vladao od 2123. do 2081. godine prije Krista...

Strasilo budućeg rata.

Izumljena je nova ratna strohota, koja uvjerava londonski Daily Express. Naime, pronadjen je sistem tihog aeroplana...

Skidali odspasak s lijesna na groblju.

Radniči na hečkom groblju Baumgarten otkrili su preključer, da je netko provalio po noći u jedno groblje...

Dar od 500.000.000 lira.

Neki 70-godišnji starac George Eastman je New-Yorku poklonio je nekim naučnim zavodima vrijednosnih papira u cjelokupnoj visini od gotovo 500 milijuna lira...

Najveća štamparska mašina na svijetu.

Neka tvornica štamparskih mašina u Würzburgu konstruirala je jednu rotacionu mašinu, koja odnosi rebrnatu brzinu u štampanju novina...

Požar na glavnoj pošti u Gorici.

Dne 9. o. m. uveče izbio je na glavnoj pošti u Gorici veliki požar. Vatra je nastala na tavani uslijed oštećenog dimnjaka...

Ziva izgorjela.

Predprošlog utorka oko 9 sati naveče izgorjela je u Zagrebu Katica Stjepanić, 66 godišnja slušavica iz Bršadinja...

Šala i razbiriga

Najstariji u selu.

Načelnik iz grada pitao je seoskog župana, neka mu javi imena dvaju najstarijih ljudi u njegovu selu...

Hoće da ima i jedno i drugo.

Pitala domaćica gladnog ciganina, koža je baš o podne vidjela pred svojim vratima: — Šta hoćeš da ti dam: sir, lanjanici ili makaruna?

Ciganin i kruške.

Znao matori ciganin, da gosp. načelnik ima u svome vrtu jednu krušku, koža je ove godine prvi put rodila...

Zašto?

Dva su selčaka gledala, kako se vojnici vježbaju. Tad će reći jedan: — Ja ne mogu da pojim, zašto vojnici dižu sad desnu sad lijevu nogu, pa stoje na jednoj nozi...

Drugi mu odgovori:

— Zar ne možeš da se sjetiš, zašto radi? — Pa to je vrlo pametno — jer ako u briju izđu jednu nogu, treba da su već unaprijed izvježbani, kao će moći da stoje, da hode i da se bore na jednoj nozi.

Lovac.

Gospodin, vaš muž ide često u lov. Uхвати li koga štogod? — Gospodja odgovori: — Na pravu kaznu, kad je u lov, nikad ne ulazi u kuću, ništa, ali kada sam upravo u komobilu, onda mi svaki put donese kući ili po koju gusku ili po nekoliko parova ptica.

Na sudu.

Sudeća krava probude kravu nekoga ljaka. Seljak dođe u sudnicu reče sudu: — Godila se šteta! Moja krava probude kravu. Vaša je krava ostala na mjestu...

Sudac se muži na prsima: — Ti moraš morati kupiti drugu, ljepšu kravu, a osim ti platiti ćeš 300 lira globe. — Onda se seljak tobože trže i reče: — Neću — nisam dobro kazao. Vaša je krava probudila moju.

Sudac se ne zbuni, već istrese kao iz kava: — E, moj brajko, to je što drugo! Tvoja krava trebala bolje paziti i ukloniti se od svoje pule.

Gospodar i sluga. — Gospodar sam pozvao na večeru šest prijatelja, da mislim, dobro će biti, da za kojim jedno tebe. — Sluga: Za Boga, gospodine, to je mnogo! Istoria ne mogu pojesti čitelo tebe.

Gospodar: Pa dobro, a ti zakolji pola teleta. — Zena i muž. — Josipe, korila žena muža, i prošle noći nisi mogao naći vraga našega stana. Sad vidim, što ti se dogadja, kad previse piješ.

— Šta? Ja da previse pijem? Ja, premda pijem! Da sam više pio, bila bi se zacijelio naš dva dobra znanca, koja bi me bila uzela ispod ruke i ravno tebi dovela.

Drije kruške.

Krasnih li krušaka, reći će prijatelji prijatelju. Kome si ih namijenio? — Mojoj punici. — Zar obje kruške? — Da. Ona je rekla, da bi za jednu krušku dala pola života. A ja sam joj odmah donio dvije...

Sešir.

— Mužiču, kako ti se svjđa moj novi sešir? — Nikako, rekao ti je. Koga ti je djavo namijenio, da mečeš na njega trješnje? — Pa meni su trješnje mile. — I meni su mile kranjske klobase, pa ih sa svim tim ne mečem na moj klobuk.

Kurje oči.

— Ivane, tvoje cipele imadu sprjeda rupe. — To je zato, što moje kurje oči (kall) imadu vrlo pronicav pogled.

Melanholičan.

— Znaš, što mi je danas kazao Gašo Luknjič? Veli, da izgledan vrlo melanholičan. — A što bi to imalo da znači? — Vrag bi ga zano! Za svaki slučaj ja sam mu za tu riječ opalio jednu ostru prdelukcu.

Profesor i njegov sin.

Profesor zamisljen, a mali sinčić neprekidno navlažuje i dosaduje pitanjima. Sinčić: Tati, zar je more uistinu debel metara duboko? — Profesor: Ja ne znam. — Sinčić: Zar je mesec jezika nagravljen od sira? — Profesor: Ja ne znam. — Sinčić: Zar ljudozderi priljepljuju na plućna marke? — Profesor: Grom i pakao, velim ti da ne znam.

Sinčić: Ali tati, kako si ti uopće postao profesorom, kad ništa ne znaš? — Punoća. — Neka starija gospodja pala u more. Za njom skoči mladi mornar i izvukle je na suho. Gospodja reče: — Hvala ti, momče, ja stanujem na glavnom trgu broj 67. Dođi sutra u jutro onamo. Hoću da te nagradim. — Sutra u jutro sam kod posla, reče mladić. — Da dođem postije podne? — Profesor: Ja ne znam. — Sinčić: Poslije podne je obično moj zet kad kuće, pa bi ti lako mogao da nastraš.

Lako vino.

Sudac: Vi ste okrivljeni, da ste na ovojga čovjeka bacili steklenicu punu vina. — Okrivljenik: Gospodine sude, to n'je ništa. Vino je bilo veoma lako. Prava bivandja. — Iga. — Joj meni, kikaše neki čovjek, progutao sam iglu. — Pa što vičeš toliko radi jedne igle — prekori ga sudac. Na, ovdje imas drugu, ljepšu.

Sodoma i Gomora.

Učitelj: Gdje je ležala Sodoma? — Jurij: Blizu Gomore. — Učitelj: A gdje je ležala Gomora? — Jurij: Blizu Sodome. — Učitelj: Kakav je to odgovor?! Hajd, sad će te ovako pitati: — Gdje su ležali građovi Sodoma i Gomora? — Jurij: Jedan do drugoga. — Na smrt odsudje. — Upraviti neke tamen uplita čovjeka, koji je imao da bude vjesnik. — Imate li možda još koju želju? Kažite je, a vam jamčim, da će vam biti ispunjena. — Odsudnik odgovori: — Rad bih, da prije smrti naučim još i kineski.

O zidarima.

Jedan zidarski pomoćnik šeno pametno. Dođe majstor među družim pa ih zapita: jeste li opazili u ovo potonje vrijeme na tome nesretniku stogod neobično? — Jest, vidjeli smo, odgovori jedan, da je jedan put vratio pet minuta preko dvanaest sati o podne. — Drugi je zidarski pomoćnik zvidao ovako: To su bile prave lude, koje su odredile nedeljni počinak baš na nedjelju. To bi se moralo prenijeti na koji drugi dan u tieđu; u nedjelju se i onako ništa ne radi.

Italijanski ministar, koji nezna gdje se nalazi.

Bivšem italijanskom ministru predsjedniku i historičaru Nitti-u desio se prigodom puta po Skandinaviji jedan neprijatan događaj. Poslije Kopenhagena i Stockholma Nitti je otišao u Kristianju, gdje ga je svečano dočekalo čitavo bručanstvo lokalno. Na večeri iz kojega se više nijem u čas, izrekao je govor, koji je završio povikom: »Živela Švedska! Jedna gospodja učinila mi je okom žanj, da je pogriješio i on, da se ispravi, vikne još oduševljenije: »Da živi Danska! Ujledvaši ponovno nezadovoljstvo gospode, zastao je na čas, kao da misli, i rekao, uvjeren da se više ne varar: »Živela Skandinavija!«

Amerikanci grade kuću, koja će imati 88 spratova.

Kao da newyorški arhitekti nisu zadovoljni rekordima, što su ih postigli u gradnji nekih zgrada, naravno konstrukcijom Woolworth buildinga, koji imade 51 sprat, a visok je 250 metara. Sad su predložili gradjevnu osnovu o podizanju nobodera na 88 spratova, koji bi trebao da nadvisi Eifellov toranj i da bude najviša zgrada na svijetu. Ipak mnogi građani New-Yorka i njeguju simpatije na ovaj divovski plan. On se naime hoće, da bi nova zgrada mogla postaradati od žestokih vjetrova, koji duvaju u visinama i da bi tako nastala opasnost za ulice i okolne zgrade.

Da skrate prehranu objesili starica.

U Tordincima Zandari su upasili nekog Mađara, litva Szabou, njegov starac i sin. Osmučeniji su, da su objesili u komori staricu Terziju Horvat. Ta starica je s uspjehom imala ugovor, da im uz uvjet prehrane do smrti ostavi sav svoj imetak. Postoji jaka sumnja, da su staricu objesili, da što prije naslijedi imetak.

Brak, koji je trajao jedan dan.

Neobičan slučaj jednodnevnog braka donosi moskvska »Izvestija«. Obzirom na olakšice pri sklapanju brakova i razvođenju u Sovjetskoj Rusiji, neki dvadesetogodišnji mladić obošio se da će doći do posjeda zemlje tako da bjez nekog 40 godina staru posudnicu. Kad je vranta bio utvrđen, mladić je istog dana otišao u općinu i zatražio rastavu. Provedena je bila i rastava. Ali, najviesta, koja je uvela razloge zašto se mladić nije ženiti, tužila ga je sudu, koji ga je osudio na 6 mjeseci zatvora.

Poprakov aeroplana u zraku.

Francuski pilot Deneuillin opazio je ovih dana upravljači teretni aeroplan s postlanskim palom na liniji London-Pariz, avion koji se nalazio nad morem, kako mu nešto u motoru ne funkcionira. Konstatovao je odmah da je silno ostabio pritiskak ulja u njegovom lijevom motoru. Mehanicar Ducos vidio je, da se prekinula jedna cijev i smesta je pošao sa svog mjesta do motora, hodajući po dometa, ali ne mogao doći do visini od 1000 metara nad morem. Hrabrosti mehaničara ima se zahvaliti, da je motor mogao proizuđiti svoj put nesreće.

Morski pas usmrtilo profesora.

Newyorški listovi donose potpuno izvještaje o uzasnoj nesreći, koje se je nedavno dogodila u Porto-Rice na plaži tamošnjeg kupališta. Profesor ondanšnje univerze, Russell Winslow, kupao se rano u zoru. Medjutim tek što je plivajući odmaknuo od obale napao ga jedan morski pas. Profesor se spustio u borbu s morskom nemar i tako vikali u pomoć. Konačno mu je uspjelo isplivati na obalu i obošlosti se zvijeri, koja mu je medjutim u borbi odgrizla ruku. Na njegovo dozivanje dohrlili su ljudi iz obližnjih hotela; smjesta su poduzete sve mjere, da se izranjeni profesor izvadi iz mora. Oni su ga odvezli u bolnicu, jer je profesor još za vrijeme prevoza u bolnicu umro uslijed silnoga krvarenja.

Opadanje analfabeta u Jugoslaviji.

Prona statističkih podacima, suzbijanje analfabeta u jugoslavenskoj državi stalno lijep napredak. U Dalmaciji je opao broj analfabeta za sedam postotaka; u Bosni je prije bilo 75 posto analfabeta, a sada ih je 48 posto; u Srbiji je nepismenih oko 40 postotaka. Jugoslavensko ministarstvo prosvjete ulaze mnogo rada, da što više osvanu ljudi analfabeta. Kako vidimo, svagde na svijetu idu vlade za tim, da smanje analfabeta, samo italijanska vlada radi na tome, da podigne analfabeta u Istru...

Jugoslavenski profesor pozovan u Pariz.

Jugoslavenske novine pišu: Ravnateljstvo pariške univerze pozvalo je jugoslavenskog sveučilišnog profesora u Beogradu, g. Aleksandra Belica, da dođe u školskoj godini 1924-25, u Pariz, da drži na tamošnjem sveučilištu seriju predavanja iz svoje struke. Kako je poznato, profesor Belic je odličan slavist.

»Ni! je za Čića barka, ni! za curu viržinka!«

Neka 21-godišnja slušavica, L. Petropidina Apeltner, stanujući u hečkom položaju stalno broj 2, zapušla jeđne večeri viržinku. Ali kao što nije za Čića barka, tako nije bila ni za ovu curu viržinka. Djevojka se niome neočekivano otrovala i preminula u krevetu. Drugi dan ležala je mrtva na krevetu, a kraj njezine glave napola ispuštena smotka (čičar) viržinka. Istražnici su konstatovali, da je otrovanja nikotinom. Drži se, da je smrt nastupila uslijed toga, što je pokojnica imala jednu organsku pogriješku.

Umorio i opljakačo vlastitu majku.

U Hamburgu je neki 22-godišnji Frank umorio svoju vlastitu majku. On je najprije založio svoje dragocjenosti, pa kad je opet trebao novca, odlučio je da orobi svoju majku. On je nesretnici sjekikom raskoleo glavu, lijesnu za motao u platu, polio petroleom i zapalio. Kad je soba bila potpuno prizgorela, vatrostari i policija. Mladiću kače se soba, u kojoj je ležala lijesna, bila dosta dobro zatvorena, koža se nije mogao razmahati, nego je petroleo prouzročio veliki dim. Kad su vatrogasici otvorili vrata sobe, sukunio je čisti plamen, ali je lijesna ipak nadjena tek malo nagorena, pa se moglo ugasiti, iako je nastupila smrt. Mladić je priznao svoje nedjelje i predao razne dragocjenosti, koje je već otko umorenog majci.

Izvoz drva iz Jugoslavije.

U prvih 7 mjeseci o. g. izveženo je 710.203 tona gradivnog drva, u vrijednosti od 1.171.965.128 din. drva za ogrjev 312.456 tona, u vrijednosti od 104.038.165, izradovina drvenih 6386 tona za 46.745.117 dinara, ekstrakta za čuvljenje 776 tona za 47.216 dinara, tona 2288 tona za 19.981.202 din., 627.585 kosova hrastovih i bukovih pragova, u vrijednosti od 33.129.021 dinara. Najveća količina drva izvežena je u Italiju.

Šišanje ženskih kosa i briga brifača.

Manija šišanja kose još uvijek traje. U Newyorku pada dnevno oko 6000 pletenica crne i plave ženske kose žrtvom kapriciozne i nestalne mode. Duga je bila borba između dvije teorije. Jednu su zastupali estetici, a išla je za tim, da se protjera iz ženskih glava crna šiša, a svjetom da zavlađuje liječi zaškljana frizura. Drugi teoriju branile su modistice i po toj teoriji vladaju mali šišci, toliko maleni, da je trebalo zadržati pletenicu, ponos žena, da bi se ti šišci mogli staviti na glavu. I na kraju su pobijedile modistice protiv dobrog ukusa i estetike. Neki onkomi među vlasnicima i brijateljima američkog veletraga utvrdjeno je, da je kod muškarca protivno. Dok damski vlasuljari rade dan i noć sa ženskim kosama, brijaći će propasti ako se tako nastavi. Za njih je loše svakoiko. Ili se muškarci sami brijaju ili puštaju opet braidu i brkove.

»Postolarski stručni list.«

Pod gornjim naslovom počeo je uređivati i izdavati gosp. Gjuro Simonović, post. obrtnik i stručnjak u Zagrebu, stručni list kao organ sav naprednih postolaru u Jugoslaviji. Ovaj list je uređivan sa velikom pomnom i marom, a vidi se na svakom retku, da redakcija ulaze veliki trud u izdavanju i opremi lista. Listu su priložena dva priloga, jedan sa modernim i praktičnim krojem u naravnoj i drugi priloge je kolorirani umjetni model uz isti kroj sa uputom i tumačenjem o izradi. List izlazi točno svakoga 1. u mjesecu a godišnja mu predplata iznasa 103 din polgodiš. 51 Din uredništvo i uprava nalazi se u Zagrebu, Ilica 100. Reporučite se svakome postolaru, da se preplati na ovaj postulari list.

IZ LOVRANA.

«Lorvan je beli grad — nopak sa mu vratu...»
Kad bi Lorvan bio samo jedna nopak...
pola jada, ali u našem gradu ima i drukcije
«nopače» — kukidkamo teže i gdje. Imamo
škola osam učetkilišk sila. Jedna takva škola
imala bi da bude kao jedna mala gimnazija,
a kad tamo — djeca ne umiju ni računati ni
čitati ni pisati...
Jednako učitelji dolazi na šestoro
diece. Čovjek bi mislio, da će to biti sve sami
mali filozofi. Kad tamo — Martini u školu,
Martini iz škole. A najljepše je, da dočim učitelji
više mjesečne platu do 600 L, to će reći, da
za svako dijete prima stotinu lira plate — a
za kakvu korist? Zar da se takih novac troši
za ono što je uopće nevažno, što ih dosta nema
stano, do dosada se pjevuju ih pak za ono nekako
obližnjih pozivata i poklona zastavi?
U toj lamoznoj školi ne uči se nikako, a
dakako ni hrvatski, premda je ogromnoj većini
diece materinji jezik hrvatski. Tražili smo
dodatne savjete za obuku u našem jeziku, ali uz
Lud. Međutim ništa se ne može učiti u školi
gradski djeca i ne govore drukčije nego li hrvatski.
I govore čie, dok bude svijetla i vijeka. Tek
nam je muka gledati ono sam učitelja, gdje
svi zajedno ne mogu da pustuju ni polovicu
onoga, što je u školi poslozivan samo naš bivši
učitelj Radje.
Kako bi se moglo učiti u školi,
da sve napokol Hrvatski jezik govore je sav
izbacio, još mu se samo trgać sačuvao u prvij
misi u nedjelju. Župnik, budući Italijance,
govori hrvatski vrlo slabo, pa čita narodu svoje
predlike iz knjige. Kazanije se, da za takove
propovijedi suhopernie, dosadne, nikakve, pa
ih ljudi ne slušaju već čine izlaz iz crkve.
Učitelji da se sami kupuju knjige i kod kuće
pročitati, ono što im župnik s oltara čita. Župnik
se je nekima već lužio, što ljudi izlaze iz
crkve i dobio je odgovor: « Propovijedi narodu,
kako su mu to sada svi župnici propovijedi,
jednaki, pak će vas slušati pomnožiti i počinu.
Narod je uopće ne sluša, koja razvija
izvire iz srec, a savsin drugo je ono vaše
pentanje i slabikanie.
A onda još nešto, gospodine župniče:
Gdje je onaj kriz Svetoga Poslanstva?
Kamo ste ga skrili? U ropolaranju, dakako! I samo zato,
što ima na njemu par riječi srpsko-hrvatski.
Možda je uopće ne postoji.
Kad bi u Zagrebu ili gdje drugo pobacali iz
crkve sve one predmete, na kojima se kaže
lavinski napisi? Naši Lovranci o tome razmišlja-
ju često. Razmišljajte malo i vi...
U jedna vru, što si dočekala?
Podje li ovakve naprijed našim se ljudi
mesto u školi moliti?
Bogorodici pod mar-
muna i uvjereni smo, da će dobro Bogi
njihovu molitvu.
To se može dogoditi to prije, što, ako ovako
potraje, nared ne će moći više ni do dolazi
u grad i to radi puteva, koji se nalaze u strahov-
itno stanju. Naši se signori vrlo napinu u crkvi
da se svi moraju uveći, na povratak iz
Rijeke, na nj čekali u Opštini polja
sata, a ne pomišljaju, kako mora biti
jednim našim seljacima. Kad moraju da se
lome i prebijaју po onim porusenim, izlozanim i izrova-
nim stazama!
Sad čujte, malo postavejani ljudi —
ovčarići.
Privedite mi pisove, a neki naši mladići
kao ove idu za njima i pune im džepove,
Izračunali smo, da će one ovčarske
delije do mesopusta zaslužiti kojih 20
tisuća lira. Mladići ne idite za tim
ovčarićima kao ovce: malo više
ponosa, a manje lačnca, to će spasiti
Lovranca.
Ima u Lovranu još i drugih «nopača»,
ali za danas neka bude i ovo dosta.
Ima zla, koje smo i sami malo
krivji, jer — ruku na svoje,
mi smo odvojili bili malo otrovani.
Volili smo
tuđina za gospodara nego li brata
za brata, i sada nam se to osvećuje.
Naši stari su dobro
poznavali svet i svoju duž, i kad su
bivali u pravu, bili su i u pravu.
Nisu pritom mislili ni na vrata
ni na ratištedi već na našu lovransku
pamet...
Dobri Božići!

IZ LINDARA.

U doba kad se u našoj Istri počela buditi
narodna svijest, stupio je Lindar odmah u
kolo narodnih borbenia. Ovdje se sastajahu
nesamrtni ljudi, koji su bili ujedno i
krajevski pokrajine, da se sporazume u
jednoinim i sa narod u svakom pogledu
podignu. Ustavljena bi «Hrvatska
čitaonica» — Naši stari pjevači nisu
žalili truda, te su nedjeljom i
blagdanom hodili u Pazinu i tu se pod
vrlim vama u Matkovo Brajca
prijemaju predstava. Međutim i
danas sjećamo ugodnih časnova
spomenika u «Citaoni» u pristojnoj
zabavi i u slučaju naših
ljepih pjesama. — Nas Lindar
dao nam je više narodnih
svetvenika i drugih činovnika,
koji su — iako odozveno u
niemackim školama
silih i protiv naših
zabrobiti naroda. Iz
ukinite nam hrvatske
kolegije u Pazinu
izšlo je isto mnogo
naših vrijednih mladića.
— Kako nam je sada?
Početi ćemo sa školom.
Do početka 1918.
imali smo u cijeloj
župi jednorazrednicu u
Lindaru. Kad se
oblasti uvjerise da
imade na Lindarskom
polju ustanovu
jednorazrednicu sa
sjeđištem u
Bagzjalima. Još
prije Gentilove
reformie bi škola u
Lindaru, kao i više
društva u Pazinskoj
općini, lukavčević i
silom počin-
jančena. Sada
službuje tu uz
našeg starog
učitelja još jedna
učiteljica, koja ne
povraća našeg
jezika.
U doba kad se
u našoj Istri
počela buditi
narodna svijest,
stupio je Lindar
odmah u kolo
narodnih borbenia.
Ovdje se sastajahu
nesamrtni ljudi,
koji su bili ujedno
i krajevski
pokrajine, da se
sporazume u
jednoinim i sa
narod u svakom
pogledu podignu.
Ustavljena bi
«Hrvatska čitaonica»
— Naši stari
pjevači nisu žalili
truda, te su
nedjeljom i
blagdanom hodili
u Pazinu i tu se
pod vrlim vama
u Matkovo Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim i danas
sjećamo ugodnih
časnova spomenika
u «Citaoni» u
pristojnoj zabavi
i u slučaju naših
ljepih pjesama.
— Nas Lindar
dao nam je više
narodnih svetvenika
i drugih činovnika,
koji su — iako
odozveno u
niemackim školama
silih i protiv naših
zabrobiti naroda.
Iz ukinite nam
hrvatske kolegije
u Pazinu izšlo je
isto mnogo naših
vrijednih mladića.
— Kako nam je
sada?
Početi ćemo sa
školom. Do
početka 1918.
imali smo u
cijeloj župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad se oblasti
uvjerise da imade
na Lindarskom
polju ustanovu
jednorazrednicu
sa sjeđištem u
Bagzjalima.
Još prije
Gentilove reformie
bi škola u
Lindaru, kao i
više društva u
Pazinskoj općini,
lukavčević i
silom počinjančena.
Sada službuje
tu uz našeg
starog učitelja
još jedna učiteljica,
koja ne povraća
našeg jezika.
U doba kad se
u našoj Istri
počela buditi
narodna svijest,
stupio je Lindar
odmah u kolo
narodnih borbenia.
Ovdje se
sastajahu
nesamrtni ljudi,
koji su bili
ujedno i
krajevski
pokrajine,
da se
sporazume
u jednoinim
i sa narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica» —
Naši stari
pjevači nisu
žalili truda,
te su
nedjeljom
i blagdanom
hodili u
Pazinu i tu
se pod
vrlim vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi i
u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao nam
je više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji su —
iako
odozveno
u niemackim
školama
silih i
protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo je
isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam je
sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.
Kad
se
oblasti
uvjerise
da imade
na
Lindarskom
polju
ustanovu
jednorazrednicu
sa
sjeđištem
u Bagzjalima.
Još
prije
Gentilove
reformie
bi
škola
u Lindaru,
kao
i više
društva
u Pazinskoj
općini,
lukavčević
i silom
počinjančena.
Sada
službuje
tu
uz
našeg
starog
učitelja
još
jedna
učiteljica,
koja
ne
povraća
našeg
jezika.
U
doba
kad
se u
našoj
Istri
počela
buditi
narodna
svijest,
stupio
je
Lindar
odmah
u kolo
narodnih
borbenia.
Ovdje
se
sastajahu
nesamrtni
ljudi,
koji
su
bili
ujedno
i krajevski
pokrajine,
da
se
sporazume
u jednoinim
i sa
narod
u svakom
pogledu
podignu.
Ustavljena
bi «Hrvatska
čitaonica»
— Naši
stari
pjevači
nisu
žalili
truda,
te
su
nedjeljom
i blagdanom
hodili
u Pazinu
i tu se
pod vrlim
vama
u Matkovo
Brajca
prijemaju
predstava.
Međutim
i danas
sjećamo
ugodnih
časnova
spomenika
u «Citaoni»
u pristojnoj
zabavi
i u slučaju
naših
ljepih
pjesama.
— Nas
Lindar
dao
nam
je
više
narodnih
svetvenika
i drugih
činovnika,
koji
su — iako
odozveno
u niemackim
školama
silih
i protiv
naših
zabrobiti
naroda.
Iz
ukinite
nam
hrvatske
kolegije
u Pazinu
izšlo
je isto
mnogo
naših
vrijednih
mladića.
— Kako
nam
je sada?
Početi
ćemo
sa školom.
Do
početka
1918.
imali
smo
u cijeloj
župi
jednorazrednicu
u Lindaru.

plodao. Ta grana gospodarstva je i sigurno od svih ostalih, kod kojih mogu suša, tuča (gradi) i druge nezgode sve da unište, da sav teški trud učine uzaludnim. Govedo je, istina, sad jeftinije, sad skuplje, već prema tome imade li više ili manje sijena. No nikada ne cijena takova, da seljak ne bi mogao u potrebi da proda ili da dađe u bescijenu, kaost se to danas dešava s vinom. Zdravo se govodo uvijek lako proda i to po tržnoj cijeni.

Naša stara poslovnica veli: "Najprije stalicu, pa kravicu." Nije dovoljno da govodo kupimo te ga privremo, recimo, uz murvu pred kuću. Moramo ga držati u dobroj zdravoj staji, gdje imade svako govodo i dosta mjesta i dosta zraka, inače će sav naš trud biti uzaludan. S druge strane uz prazne jaslje ne može da uspeva niti govodo najbolje pasmine, t. j. da pravilno raste i da se debeli. Tko hoće da bude dobar marnogovodnik, mora u isto vrijeme da bude i dobriim livadarom.

U tom smislu pak treba kod nas još vrlo mnogo uraditi. Staje su mnogo puta vrlo slabe. Livade i senoekose su zapuštenije. Umjetnog se govoja rabi malo, a dietelne se sve manje sije. U nas se ne gleda dosta ni na dobru vrstu govoda, većina naših ljudi je uvjerená, da su baš njihove kravlj i volovi najbolje vrste te si nikako ne dadu reći, da imade i bolje i veće rase, koje uz isto gojenje i hranu daju više mlijeka i da se brže debeli i raste.

Prema tome, ako hoće naš seljak da digne govodarstvo, potrebno je, da postepeno uredi svoje staje, da obrati veću pažnju na pašnjake, livade, senoekose i dietelista, čime će doći do više i boljeg sijena te će moći držati mnogo više glavina osim toga potrebno je, da se gleda i na to, da sebi pribavi onakve vrste, koje daju najviše korist bilo na mlijeku, bilo na mesu ili na radnoj snazi. Na taj će se način govodarstvo dignuti i korist od njega bit će mnogo veća nego danas; bit će više gojeva i radne snage za obrađivanje, polja će bolje roditi, debelit će se više novaca od prodaje mlika i mlijeka, a sve će to pomoći dobrim dijelom da nadoknadi one dohodke, koje su naši seljaci prije dobivali od vina. I jedino na taj način moći će se velikim dijelom ublažiti te zdravo i temeljito rješavati vinska kriza.

Ne podje li naš seljak tim putem, to će uz današnje slabe ili nikake dohodke od vina, koji su prije bili glavnim dohotcima, sve više padati u siromaštvo, morat će se sve više zaduživati, a dugovi će mu proгутati najprije marvu, a time i posjed, jer bez govoda nema ni poljodjelstva.

Nabacismo tiš par certica s namjerom da našim poljodjelicima dademo prigodom božićnih blagdana štivo iz njihovih prilika, da im time dademo pobude, da se zamisle u svoje sadanje, ne baš dobro gospodarstvo, kao i to, kako bi bilo dobro da u buduce uredi gospodarstvo na taj način, da im bude više neslo, da im bude moćnije, da im nadale vežu kraf s krajeim, bolje i lakše, nego je to bilo zadnjih godina. A pri tom neka pomisle i na drugu našu staru poslovnicu, koja veli: "Covjecke pomozi si sam, pa će ti i Bog pomoći!"

Tudja valuta na tršćanskoj burzi.
Trst, 20 XII. — Jedna engleska lira šterlina stoji 110.65 ital. lira. I američanski dolar 24.55 ital. lira. 100 švicarskih franaka 465 ital. lira. 100 francskih franaka 126.25 ital. lira. 100 čehoslovenskih kruna 71.75 ital. lira. 100 jugoslovenskih dinara 35.50 ital. lira. 100 rumunjskih lica 12.25 ital. lira. 1000 mađarskih kruna 32 ital. cent. i 1000 njemačko-austrijskih kruna 33.1 ital. centizma.

Politički pregled

Što se dešava u Italiji?

Novinska polemika o skandalima, u koje su upleteni najistaknutiji vodje fasizma, nije završena s otkrićima koje su učinili republikanski poslanici Morea i Conti, te fašistički disident Bultrami u procesu Balbo — "Voece Republicana". U fašističkim krugovima i štampi ovo je otkriće izazvalo posvećaniju zabunu, koja je, potom, pojačana otkrićem direktora glavnog organa pučke stranke "Popola", dra. Donatia. On je pred nekoliko dana podnio senatu prijavu, u kojoj je nepobitnim argumentima dokazana "subvencija" bivšega četla javne sigurnosti i glavnog komandanta nacionalne milice, generala De Bona, pri umorstvu Matteottija. Senatska istražna komisija uzela je u obzir Donatijevu prijavu te je uputila postupak protiv generala De Bona, kome, kao senatoru, po dignuću optužnice, senat treba da sudi. Kotizator Balbo, toliko i ovaj posljednja, stoje u uskoj vezi, jer su obojica, Balbo i De Bona, stajali na čelu fašističke "Čeke", koja je bila preduzela, da posmice fašistima nepoćudne političke ličnosti u zemlji. U toj "Čeki" vodio je — kako javljaju italijanski listovi — glavni ristic i namik Giunta, pa je rimski sud zatražio od Parlamenta, da mu se i on izruči. Nato je Giunta doduše podnio demisiju i zamolio predsjednika, da primi njegovu demisiju na položaju podpredsjednika Parlamenta je doduše otklonio demisiju poslanika Giunta, ali se ipak našli i drugi namik u demisiji ljudi, koji su suzvali, da ide. Fašistički poslanik Boeri je izjavio čak i to, da on ne će dati sjediti s ljudima, koji vrše zločine. Zatim je došlo do oštrih sukoba između samih fašističkih poslanika u rimskom Parlamentu. Posljedica toga bila je ta, da je Parlament ponovno uzet u protivu. Senatski poslanik Giunta, organizatora požiha bivšeg Narodnog doma u Trstu, revidirao svoj prijašnji zaključak i zaključio, da se Giunta izruči sudu. I tako će onorevole Giunta na sud, da odgovara za svoja nedjela. Očekuje se, da će za njim doći na red i drugi odlični članovi fašističke stranke.

Vijeće Društva Naroda

U ponedjeljak se u Rimu sastalo vijeće Društva Naroda, koje je već završilo svoj rad. Posebno značenje dao je ovom sastanku dolazak novog engleskog ministra spoljašnjih poslova Chamberlaina, koji je došao da brani želju engleske vlade o odgođi diskusije o ženevskom protokolu za razurazovanje. Chamberlain je u Parizu na prolazu imao važan sastanak s Herriotom i u Rimu se prije vijeća sastao s Mussolinijem i pretresao s njima pitanja spoljašnje politike, koja su od interesa za njihove države. U Parizu je Chamberlain dao umirenje u pogledu evakuacije i kontrole oružanja, a u obadva mjesta pretresao je naročito pitanje prijelazne saradnje na cijelom području sjeverne Africe, u Sredozemnom moru i na Istoku.

U vijeću je Chamberlain odmah zatražio odgođu diskusije o ženevskom protokolu, kome priznaje veliku važnost. Nova engleska vlada treba da dobije vremena da potpiše protokol u Francuske Aristid Briand pristaje na odgođu do marta 1925. i naglašava kako je Francuska odnosa protokolu o ograničenju oružanja, arbitraži i sigurnosti. Poslije kraćih izjava drugih članova odgođa je jednoglasno primljena. Vijeće je dalje pretresalo pitanje kontrole naružavanja pobijeđenih zemalja. Postignut je sporazum, da Francuska dobije predsjedništvo komisije za kontrolu Njemačke, Italija za Austriju, Engleska za Ugarsku, a Švedska za Bugarsku.

Prema izvještaju Beška odlučeno je, da se 16. februara 1925. sastane u Ženevi komisija, koja će pretresti pitanje o fabricaciji oružja, municije i drugog ratnog materijala, kako bi se izradio nacrt međunarodne konvencije. Dalje se imalo 4. maja 1925. u Ženevi sastala međunarodna konferencija za primanje konvencije o trgovini s muničjem, municijom i drugim ratnim materijalom.

Pobuna u Albaniji.

U Albaniji je ponovno došlo do pobune. Bije se oštar boj između pobunjenika i vladinih četa. U etjeloj zemlji je proglašeno opasno stanje.

Domće novosti

Vesele božične blagdane i sretnu Novu Godinu želi svim suradnicima, dopisnicima, čitateljima i cijelom našem jugoslovenskom narodu

UREDNIŠTVO I UPRAVA
"Istarske Riječi."

ZNANJA I RAVNANJA RADI
javljamo, da današnji broj "Istarske Riječi" nije mogao izaći kao obično u četvrtak i to radi tehničkih razloga. U četvrtak, dne 25. ov. mi, imao bi da izadje broj 56. "Istarske Riječi", ali pošto je taj dan Božić, napomenuti broj uopće ne će izaći. Radi toga s današnjim brojem zaključujemo drugo godišće "Istarske Riječi". Naredni broj našega lista izaći će u četvrtak 2. januara budućeg godine.

Promocije.

Gospodica Dušica Slavik, keč našeg odličnog prijatelja i dugogodišnjeg narodnog borca u Trstu, g. dra Eduarda Slavik, 19. ov. mjeseca bila je na novoustanovljenoj tršćanskoj univerzi promovisana na čast doktora trgovačkih znanosti. Otkad se je tršćanska viša trgovačka škola pretilorila u univerzu, gospodica je Dušica Slavik prva dijakinja, koja je dobila doktorsku čast. — Mladoj doktorici i njezinim roditeljima naše najsrdačnije čestitke!

Kako nam javljaju iz Padove, ovih dana bio je na tamonojmi univerzi promoviran na čast doktora prava naš prijatelj i urednik tršćanske "Edinosti", g. Janko Vovk. — Čestitamo!

Još samo nekoliko dana...

Smatramo svojom dužnosti da ponovno upozorimo naše čitatelje, da italijanske papirne banknote od dvije lire vrijede samo do 31. decembra 1924. Tko još posjeduje takve banknote, neka ih odmah zamjeni ili potrosi, da ne ostane kasnije oštećen.

Ujedno opominjemo naše ljude, da se u zadnje doba opaža dosta krivotvorenih kovinastih komada od dvije lire. Jedne se pozna po tamnobijeloj boji, a druge po slabijem zvuku.

Tijelom u Americi — dušom u Istri.

Naš suzemljak iz Lanišća, g. Buždon, iselio se godine 1906. u Ameriku, gdje se i danas nalazi. Ovih dana poslao nam je lijepu pjesmicu iz Forst Bragga. U toj pjesmici spominje svoj odlazak iz Lanišća, doživljaja na moru, potres u San Francisku itd. Pjesmicu našalost ne možemo da objelodanimo u našem listu, jer nam ne dopušta prostor. No pripravni smo, da je ustupimo njegovom rodnom selu detično našim prijateljima u Lanišću. Tu objavljammo samo svršetak njegove pjesmice.

"Z Forst Bragga pisem ovu notu,
Neka znadu da smo u životu.
Bog poživi moje rodno selo!
Bilo vada zdravo i veselo!
Svi seljani da bi zdravi bili
I pozdrave od mene primili!
Da bimo se još kada vidili,
Istarske vinca ponapili,
Kuda prošli, kamo gđe dospjeli,
Da smo, braćo, zdravi i visoki!"

DOPISNICA UREDNIŠTVA.

Našim dopisnicima iz Rovinjskog Sela, Kneževje, Zadra, Lastova, Trviža, Zrenjina, Gologoric, Motovunštine, Poljana, Marčane i drugih mjesta javljamo, da smo radi preobilnog građana bili primorani, da odložimo njihove dopise za budući broj našega lista. Toliko znanja radi.

DAROVI

u fond "Istarske Riječi."

Na narodnom paru kod g. Josipa Ribarića u Lugovlavi sakupilo se u veselom društvu 25.500 lira za fond "Istarske Riječi". Darovali: po 5 lira: Josip Pužir-Zroneča; po 2 lire: Ribarić Josip, Demark Blaž, Balasčić Josip, Baričević Petar, Skrlj Mate, Ravnac Josip, Rik Ivo, Mavar Antun i Fran Ribarić; po 1 litru: Baričević Ivan i Skrlj Antun; po — 50 lira: Gjuro Ribarić.

Gosp. Josip Puhalič iz Lanišća šalje nam 10 lira za fond "Istarske Riječi", a 5 za Djaku Maticu.

U fond ženske podružnice školskog društva:

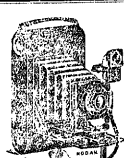
Supulnica u Lanišću 10 lira. Novac kod Uprave "Istarske Riječi".
Ugledali se i drugi!

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:
IVAN STARI
Tiskar: TISKARA "EDINOST" U TRSTU

U PEROJU KOD PULE prodaje se posjed od 30 dana oranja sa maslinama i vinogradom. Poblize informacije daje pe-rojski sveštenik.

LJEP POSJED U LIVNU (Bosna, Jugoslavija). Prodaje se ljep posjed u Livnu. Opseg posjeda iznosi u svemu 50 jutera sa kućom i gospodarskim zgradama. Posjed je osobito prikladan za stočarstvo, jer imade lijepih gorskih pašnjaka i šuma. Cijena 500.000 dinara. Poblize upute: Zagreb, Vodnikova ulica (Djakač dom) 1/7.

17-GODISNJI MLADIĆ iz pokrajine sa dvogodišnjom trgovačkom praksom traži službu u mješovitoj trgovini. Pozna italijanski i slovenački jezik. Najradije bi prihvatio službu u gradu. — Naslov kod Uprave "Istarske Riječi" u Trstu, via S. Francesco d'Assisi 20/1.

FOTOGRAF
MATKO GORTAN
U PAZINU
preporuča si općinstvu mjesta i okolice svoju
fotografsku radionu

Izrađuje brzo i točno svakovrsne fotografije.
Fotografije za putnice (pašaporte) izgotovljuje u toku jednog sata.
— SVOJ K SVOMU! —

OBAVIJEST

MARKO BEJAKOVIĆ i dr. javljaju svim prijateljima i znancima, da su 16. decembra ove godine otvorili prodaju vlastitog vina u gostioni
„TRATTORIA ALLA CASSA“
u Trstu, Via Ginnastica 12

Vino prodavaju na malo i veliko i to po vrlo umjerenim cijenama.
Svoj k svome! Svoj k svome!

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Dionička glavnica
Dinara 75.000.000

U ZAGREBU
Osnovana god. 1846.
Podružnica FIUME-RIJEKA

Pričuve: Din. 55.000.000
Ulošci preko Din. 500.000.000

Podružnice: Bačka Palanka, Beograd, Bjelovar, Brod na Savi, Crikvenica, Celje, Čakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Dubrovnik, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Kraljeвица, Krizevci, Ljubljana, Maribor, Mitrovnica, Nova Gradiška, Novisad, Ogulin, Osijek, g. gr., Požega, Senj, Sisak, Skoplje, Split, Sušak, Subotica, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovnica, Vukovar, Zemun, Zagreb, Ilica br. 117, a, Vlaška ulica br. 86.
Ispostave: Osijek d. g. Mjenjačnica: Zagreb, Ilica br. 5.

Najkulantnije:

Prima:
uloške na knjižice i tekući račun.
Eskomptira mjenjice i devize.

Izdaje:
4 1/2% založnice i 4 1/2% komunalne obveznice, koje imaju oprost od poreza, pupilarnu sigurnost i jamčevnu sposobnost.

Izdaje:
čekove i kreditna pisma, obavljaisplate na temelju akreditiva na sva tu- i inozemna mjesta.

Obavlja:
burzovne naloge savjesno i kulantno.

Prima:
na inkaso tu- i inozemne mjenjice.

Kupuje i prodaje:
valute i devize.

Unovčuje:
razne čekove
poglavito američanske.

Posređuje:
kod predoznaka iz Amerike u tuzemstvo.

Vesele božićne blagdane i sretnu Novu Godinu!

žele svim svojim rođacima, prijateljima, klijentima i drugima slijedeća gospoda i firme:

Puhalj Ivo mijekar Pula Via Dignano 30	<i>Istarska Posujilnica</i> Pula	Szalay, Zelenko & Co. musk i zemski krpatica Opatija
Z. Borić trgovina cipela i koža Volosko	Karel Šišković vetelječ Herpelje-Kozina - Črnikal	Trgovina jestvina Ivan Opašić Pazin (Buraj)
Trgovina jestvina Vjekoslav Bertoša Pazin	Čiro Bertoša trgovac željezom Pazin	Kavana Principe Umberto vlasnik JEFTO i ETROVIC Opatija
Šverko Ivan mijekar Pula Monte S. Giorgio	Antun Trtanj trgovina jestvina i delikatesa Volosko	Valentin Ukušić trgovac stanimom Pazin
Josip Osojnak mesar Volosko	Brijačnica D. Šaško & Ivančić Trst Piazza Oberdan 4	Mesarna Rafe Kundić i dr. Osnovana god. 1868 Opatija
Baćac Mate mijekar Pula Via Badoglio 31	Josip Brumnjak trgovac drvima, ugljenom i građevnim materijalom, oljerenik i vozar Opatija Villa Primoževića, tel. br. 58	Trgovačko društvo „Riviera“ Matulji
Škuljin Vincenc pekarna Pula Via Dignano 4	Buždon Ivan mijekar Pula	Mesarna Milka Kučić Opatija O.č. iznaka
Trgovina manufakturne robe Matko Koren Pazin	Trgovina cipela Pave Vukelić Opatija	Papirnica, prodaja novina i bazar A. Tomašić Opatija
Matko Gortan fotograf Pazin	Jovančević Dušan hotelier Pula Hotel Bologna (bivši Balkan)	Knjižara i papirnica G. Trbojević Rijeka
Golob Frane gostioničar Pula Via della Valle 21	Podružnica Ljubljanske kreditne banke TRST	P. Priskić otprenik i vozar, trgovina drva, kamenim i slatkim ugljenom i građevnim materijalom Opatija Vina Bogdan
		Turak Ivo trgovac, skladar, građevnog materijala Pula Via degli Operai

OBAVIJEST.

Uljudno saopćujem svojim cij. klijentima i p. n. općinstvu, da sam otvorio u Ljubljani na Dunajskoj cesti 33 (Skladište Balkan)

svoju posredujuću pisarnu

za primanje svih vrsti tiskarskih, knjigoveških, kartonaških, rastrirskih i ostalih u papirografičnu struku spadajućih naručba, koje izvršujem solidno i po umjerenim cijenama. Naručbe primam na dom u Ljubljani franko svih troškova. Na poziv po telefonu br. 13, 223 ili 366 dolazim osobno strankama. Uredovni sati: od 9-12 i od 3-6.

JOSIP KRMPOTIĆ, Vir-Domžale

Tiskarna, Knjigovežnica, Rastrirnica, Kartonažna tvornica i papirna industrija.

ANTE KORSANO, LASTOVO

Kao najstarija domaća trgovačka kuća za izvoz i uvoz na otoku Lastovu preporuča

izvrsna naravna crna i bijela vina

poznati Lastovski „Grik“ te najfinije dalmatinsko Lastovsko ulje maslinovo. Drva za gorivo, slane sardele u buretama i konzervirane u kutijama na rafiniranom ulju.

Osobito preporuča Lastovski naravni „Prošek“, jastoge i razne konzervirane ribe u ulju. — NA MALO I VELIKO.

ANTE KORSANO
otok Lastovo, Dalmacija - Italija.